

Fides

KATOLINEN HIIPPAKUNTALEHTI • KATOLSKT STIFTSBLAD • CATHOLIC DIOCESAN MAGAZINE • No. 8 • 7.10.2022

**Paavin viesti
Maailman lähetys-
päivää varten s. 6**

**MISSIO
TEEMANA
LÄHETYS**

**Pohjoismaiden
lähetysoasioiden
hoitajien tapaaminen
Islannissa s. 14**

Ilosanomien julistamisen alku

“Julistakaa evankeliumia, ilosanomaa, koko ajan. Käyttäkää sanoja, jos täytyy.” Tämä kuuluisa sitaatti on monesti pantu pyhän Franciscus Assisilaisen suuhun, mutta ei sieltä varmaankaan ole suoraan lähtöisin. Lauseen sanoma on tärkeämpi kuin se, kuka sen sanoi.

Näinä aikoina ja viikkoina me katsomme syksyistä luontoa ja seuraamme sään vaihtelua, odotamme lämpöpattereiden kuumenemistä ja panemme tänä energiakriisin aikana ehkä-

pä villasukatkin jalkaan. Syksy pimenee ja talvi lähenee. Sodan uhan yhä pitäessä meitä otteessaan emme tiedä, mitä odottaa, emmekä oikein edes uskalla ajatella paljon pidemmälle. Miten me siis voisimme julistaa evankeliumia?

Suuretkin asiat koostuvat pienistä teoista. Ehkä ilosanomien julistamisen ensimmäinen askel meidän omassa elämässämme olisi kääntyä rukouksessa Jumalan puoleen ja pyytää hänen apuaan. Teemmepä niin kotimme sopukoissa, ruusukoko kädessä tai kirkossa tabernaakkelin edessä, ei sen niin väliä, tärkeintä lienee se, että *minä itse* puhun Jumalan kanssa suoraan, avoimesti, ja olisin valmis myös kuuntelemaan. Ei siinä tarvita akateemisia loppututkintoja tai hienoita sanoja, riittää, että sydän puhuu sydämelle – *Cor ad cor loquitur*.

Ehkäpä se ensimmäinen julistamistyö onkin yksinkertaisesti oman luottamuksemme ja rakkautemme vahvistamista Jumalaa kohtaan, ei niinkään jossakin julkisessa puhetilaisuudessa vaan oman sydämen sopukoissa, rukouksessa. Kun lopulta oma sydämemme on “valmis”, ei silloinkaan ensimmäinen tehtävämme ole *kertoa* uskosta, vaan todella *elää siitä*: elää tätä ihmeellistä uskoa todeksi ja muuttua sen kautta uskon todistajiksi.

Uskon läpäisemä elämä julistaa evankeliumia omalla hiljaisuudellaan. Se julistaa ilosanomaa välittämällä ympärilleen rakkautta, sitä rakkautta, jossa Jumala on läsnä.

M. Tawoyotti

Paavin viesti kuningatar Elisabetin kuoleman johdosta

Hänen Majesteettinsa Kuningas Charles III
Buckinghamin palatsi, Lontoo

Syvää surua tuntien, kuultuani hänen majesteettinsa kuningatar Elisabet II:n kuoleman, tahdon lausua sydämelliset surunvalitteluni Teidän Majesteettilenne, kuninkaallisen perheen jäsenille, Yhdistyneen kuningaskunnan kansalle ja Kansainyhteisölle.

Tahdon yhtyä kaikkien niiden joukkoon, jotka survat hänen poismenoaan, rukoillen, että edesmennyt kuningatar saisi iäisen levon, samalla kunnioittaen hänen elämäänsä, joka oli lakkaamatonta palvelua kansakunnan ja Kansainyhteisön hyväksi, hänen esimerkkiään velvollisuudentunnosta, hänen vankkumatonta todistustaan uskosta Jeesukseen Kristukseen ja hänen lujasta toivostaan Kristuksen lupauksiin.

Jättäen hänen jalonsielunsa Taivaan Isän laupiaaseen huomaa, lupaan rukoilevani Teidän Majesteettinne puolesta, jotta Kaikkivaltias Jumala tukisi teitä ehtymättömällä armollaan nyt, kun otatte vastaan korkeat velvollisuutenne kuninkaana. Teidän ja kaikkien niiden ylle, jotka rakastaen vaalivat edesmenneen äitinne muistoa, pyydän Jumalalta runsasta siunausta vakuutena Herran lohdutuksesta ja voimasta.

Vatikaanista 8. syyskuuta 2022

Franciscus

— Kuningatar Elisabet II kuoli torstaina 8.9.2022 Balmoralin linnassa Skotlannissa. Hän oli syntynyt 21.4.1926 ja tullut hallitsijaksi 6.2.1952. Hänen seuraajansa on kuningas Charles III, entinen Walesin prinssi Charles.

Fides

Katolinen hiippakuntalehti
Katolskt stiftsblad
Vuosi 2022
85. vuosikerta
ISSN 0356-5262

Päätoimittaja/Huvudredaktör
Marko Tervaportti
AD Petri Kovács

2022			
No	DL	ilm.	vko
1	10.1.	21.1.	3
2 P	14.2.	25.2.	8
3	14.3.	25.3.	12
4	18.4.	29.4.	17
5 P	30.5.	10.6.	23
6	25.7.	5.8.	31
7 P	29.8.	9.9.	36
8	26.9.	7.10.	40
9	31.10.	11.11.	45
10 P	5.12.	16.12.	50

Painettu paperilehti (P) 4 kertaa vuonna 2022, muut digiversiona verkossa osoitteessa fides.katolinen.fi

Toimitus / Redaktion
Katolinen tiedotuskeskus
Pyhän Henrikin aukio 1 B
00140 Helsinki

Puh./tel. 09-6129470
E-mail fides@katolinen.fi

Internet fides.katolinen.fi

Ilmestyy 10 kertaa vuonna 2022, joista 4 lehteä paperisena. Postituksen hinta 20 €, ulkomaille 25€. Ut kommer med 10 nummer årligen, 4 tryckta, 6 online. Pre-numeration 20 €, till utlandet 25 €.

Tilausmaksut laskutetaan tilauksen tehneiltä sähköpostilla tai paperisella laskulla.

Osoitteenmuutokset
info@katolinen.fi tai
katolinen.fi/osoitteet

Painopaikka
Botnia Print Oy, Kokkola

Vapaaehtoinen lehtimaksu:
Voit halutessasi maksaa irtonumerosta 5 € tai muun sopivaksi katsomasi summan tilille: Katolinen kirkko Suomessa, FI34 1555 3000 1166 17, NDEAFIHH, viite: 70072, tai Nordea Siirto -ohjelmalla käyttämällä oheista QR-koodia.

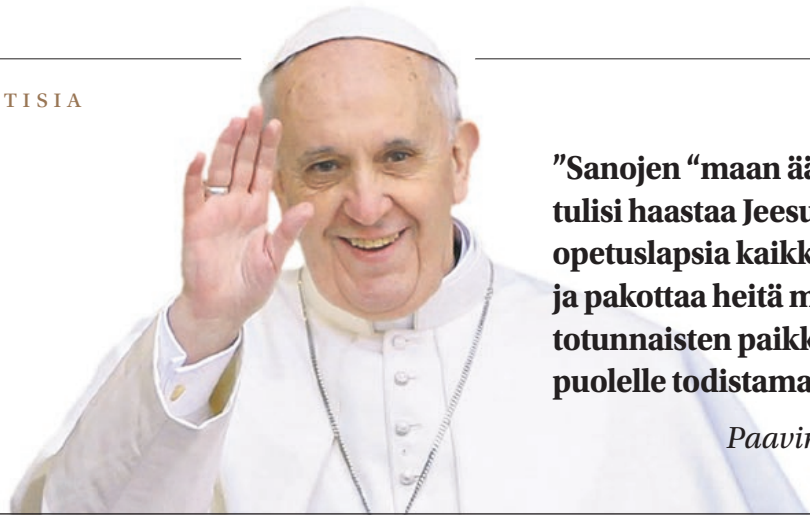
Sisällys

- 2 Pääkirjoitus
- 3 Uutisia ja ajankohtaista
- 4 Pohjoismaiden piispat Saksassa
- 5 Sunnuntait ja juhlapyhät Rukouksen apostolaatti
- 6 Paavi Franciscuksen viesti Maailman lähetyspäivää varten
- 9 Paavi Franciscus Kazakstanissa
- 10 Paavi Franciscuksen saarna Kazakstanissa
- 11 Uttalande från den Nordiska Biskopskonferensens möte
- 12 Maailman lähetyspäivä sunnuntaina 23.10.2022
- 14 Pohjoismaiden lähetystyöasioiden hoitajien tapaaminen Islannissa
- 16 Den synodala prosessen i Finland och i Norden
- 17 Kirjat: Sisällinen kristitty
- 19 Caritas-kuulumisia
- 20 Ilmoitukset
- 21 Seurakunnat ja ohjelmat
- 24 Idän ja lännen välisen ykseyden merkki

Kannen kuva: Pohjoismaiden lähetystyöasioiden hoitajien tapaaminen Islannissa. Kuva isä Tri.

UUTISIA

”Sanojen “maan ääriin saakka” tulisi haastaa Jeesuksen opetuslapsia kaikkina aikoina ja pakottaa heitä menemään totunnaisten paikkojen ulkopuolelle todistamaan hänestä.”

Paavin viesti s. 6

Paavi Bahrainiin

Paavi Franciscus tekee apostolisen vierailun Bahrainin kuningaskuntaan 3.-6. marraskuuta. Tarkoituksena on toisaalta vahvistaa maan katolilaisia, joita on noin 161 000, ja muita kristittyjä ja toisaalta osallistua Bahrainin vuoropuhelufoorumiin, jossa etsitään keinoja edistää ihmisten ja kansojen yhteistyötä idän ja lännen välillä.

Foorumiin osallistuu myös suurimaami, sheikki Ahmed Al-Tayyeb, jonka paavi tapasi jo Kazakstanin vierailunsa yhteydessä, sekä parisataa muuta uskontojen edustajaa Bahrainin kuninkaan Hamad bin Isa Al-Khalifan kutsumana. Foorumin päätyttyä paavi tapaa maassa eläviä kristittyjä ja viettää messun Bahrainin kansallisstadionilla. Myöhemmin hän tapaa vielä nuoria ja kirkon työntekijöitä, niin papistoa, sääntökuntalaisia kuin maallikoitakin.

KATT / VIS

Isä Spanò lähetysseminaarin vararehtoriksi

Pyhän Henrikin katedraaliseurakunnan kappalainen, isä Federico Spanò, on nimetty Hiippakunnallisen lähetysseminaari Redemptoris Materin vararehtoriksi 1.10.2022 alkaen. Näin ollen hän ei enää virallisesti ole katedraaliseurakunnan kappalainen vaan toimii ensisijaisesti ja asuu lähetysseminaarissa Kauniaisissa.

Vuonna 1986 syntynyt isä Spanò vihittiin papiksi vuonna 2014. Hän valmistui teologian tohtoriksi syyskuussa 2022.

KATT

Katolinen tiedotuskeskus ja Katolinen kirjakauppa

Helsingin kirjamesseilla 27.–30.10.2022

Osasto 6e91 — Tervetuloa ostoksille!

Pohjoismaiden piispat Saksassa

**Pohjoismaiden piispat pitivät syksyn täysistuntonsa Saksan Hildesheimissa 5.-9. syyskuuta. Keskustelujen pääasi-
oita olivat maailmanlaajuiseen syno-
daalisuusprosessiin liittyvien kyselyi-
den tulokset ja lisääntyvä valtiollinen
syrjintä katolista kirkkoa kohtaan.
Piispat kävivät myös veljellisen ja ra-
kentavan keskustelun Saksan piispa-
kokouksen jäsenten kanssa.**

Ei suuria uudistuksia, mutta halu syventää uskoa maallistuneessa maailmassa

Tutkittuaan maailmanlaajuiseen synodaalisuus-
prosessiin liittyvien kyselyiden tuloksia piispain-
kokous oli jo muutama viikko aikaisemmin lähet-
tänyt tekemänsä yhteenvedon Roomaan. Vaikka
siinä puhutaan kuumistakin aiheista selkeästi, ei-
vät Pohjolan katolilaiset niinkään toivo "suuria ja
kattavia uudistuksia kirkossa, vaan syvällisempää
uskon ymmärtämistä, uskon, joka tulee todeksi
arki-elämässä ja kestää maallistuneen maailman
keskellä", totesi piispainkokouksen puheenjoh-
taja, Kööpenhaminan piispa Czeslaw Kozon. Eri-
tyisesti toive syvemmästä yhteisöllisyyden koke-
muksesta ja vankasta uskonnonopetuksesta on
"suuri toivon merkki ja antaa meille selkeän pas-
toraalisen tehtävän hiippakunnissamme".

Kuvassa vasemmalta oikealle: Teemu Sippo SCJ, Helsingin emerituspiispa, Berislav Grgic, Tromssan piispa-
prelaatti, Erik Varden OCSO, Trondheimin piispa-prelaatti, Peter Bürcher, Reykjavikin emerituspiispa,
piispainkokouksen pääsihteeri sisar Anna Mirijam Kaschner CPS, piispainkokouksen puheenjohtaja Czeslaw
Kozon, Kööpenhaminan piispa, kardinaali Anders Arborelius OCD, Tukholman piispa, David Tencer OFMCap,
Reykjavikin piispa, isä Marco Pasinato, Helsingin hiippakunnan asiainhoitaja.

Valtiolliset pyrkimykset assimiloida maahanmuuttajia integroimisen sijaan uhkaavat katolisia kouluja ja instituutioita

Päätöspäivänä julkaistussa lausunnossa (luetta-
vissa kokonaan sivulla 11) pohjoiseurooppalais-
ten hiippakuntien piispat ilmaisevat huolensa
lisääntyvästä uskontoon ja uskonnonvapauteen
kohdistuvasta uhasta omissa maissaan sekä kan-
sainvälisten ihmisoikeussopimusten kunnioit-
tamisen puutteesta. Taustalla on kaksi Ruotsissa
tehtyä lainsäädäntöehdotusta, jotka toisaalta ha-

luavat kieltää uusien tunnustuksellisten koulu-
jen ja vapaa-ajantilojen rakentamisen ja toisaalta
sitoa valtion uskonnollisille yhteisöille jakaman
tuen sellaisiin yhteiskunnallisiin normeihin, jotka
ovat kristinuskon vastaisia. Ruotsalainen kardi-
naali Anders Arborelius puolestaan korostaa, että
"emme saa unohtaa, että uskonnonvapaus tar-
koittaa myös kaikkien ihmisten oikeutta harjoit-
taa uskontoaan vapaasti".

NBK / KATT

Katolisia hartauksia ja jumalanpalveluksia tv:ssä ja radiossa

Katolisia hartauksia ja jumalanpalveluksia Yleisradion kanavilla

SUOMENKIELISET RADIOHARTAUDET MARRASKUU 2022 – TAMMIKUU 2023

ILTAHARTAUDET KLO 18.50 JA 23.00 (ma-pe)
– Ti 13.12.2022 isä Oskari Juurikkala, Katolinen
kirkko, Helsinki

SUOMENKIELISET RADIOJUMALAN- PALVELUKSET TAMMIKUU–TOUKOKUU 2023

– Su 19.2.2023 11.00 messu Pyhän Henrikin
katedraali - suora

– To 6.4.2023 18.00 Kiirastorstain iltamessu Pyhän
Henrikin katedraali - suora

SUOMENKIELISET TELEVISIOJUMALANPALVELUKSET

– Su 26.2.2023 11.00 Tuhkakeski-
viikon messu Pyhän Marian kirkko - nauhoitettu 22.2.2023

ANDAKTER I RADIO NOVEMBER 2022 – JANUARI 2023

ANDRUM KL. 6.54 OCH 9.54

– Ti 29.11.2022 redaktör Sara Torvalds, Karis

AFTONANDAKT KL. 19.15

– Ti 17.1.2023

GUDSTJÄNSTER I RADIO I OKTOBER 2022 – JANUARI 2023

– Sö 22.1.2023 mässa

9.10. kirkkovuoden 28. sunnuntai (IV)

1L 2. Kun. 5:14-17
Ps. 98:1, 2-3ab, 3cd-4. - vrt. 2b
2L 2. Tim. 2:8-13
Ev. Luuk. 17:11-19

16.10. kirkkovuoden 29. sunnuntai (I)

1L 2. Moos. 17:8-13
Ps. 121:1-2, 3-4, 5-6, 7-8. - vrt. 2
2L 2. Tim. 3:14-4:2
Ev. Luuk. 18:1-8

23.10. kirkkovuoden 30. sunnuntai (II)

1L Sir. 35:15b-17, 20-22a
Ps. 34:2-3, 17-18, 19+23. - vrt. 7ab
2L 2. Tim. 4:6-8, 16-18
Ev. Luuk. 18:9-14

30.10. kirkkovuoden 31. sunnuntai (III)

1L Viis. 11:22-12:2
Ps. 145:1-2, 8-9, 10-11, 13cd-14. - vrt. 1
2L 2. Tess. 1:11-2:2
Ev. Luuk. 19:1-10

5.11. lauantai, kaikkien poisnukkuneiden uskovien muistopäivä - vainajien päivä

Lukukappaleet: ks. sielunmessujen tekstit.

6.11. kirkkovuoden 32. sunnuntai, IV kaikkien pyhien juhla - pyhäinpäivä, juhlapyhä

1L Ilm. 7:2-4, 9-14
Ps. 24:1-2, 3-4ab, 5-6. - vrt. 6
2L 1. Joh. 3:1-3
Ev. Matt. 5:1-12a

13.11. kirkkovuoden 33. sunnuntai (I)

1L Mal. 3:19-20a
Ps. 98:5-6, 7-9a, 9bcd. - vrt. 9
2L 2. Tess. 3:7-12
Ev. Luuk. 21:5-19

Rukous

Tänään sinä annat meidän iloiten viettää pyhiesi autuutta, taivaallisen Jerusalemin, meidän äitimme, juhlaa.

Siellä veljämme ja sisariemme joukko ylistää sinun kunniaasi iankaikkisesti, sitä kohti me uskossa vaeltaen riennämme, alati riemuiten kirkon taivaallisten jäsenten kunniasta, josta mekin saamme rohkeutta ja voimaa heikkoudessamme.

— Kaikkien pyhien juhla, päivän prefaatio

Rukouksen apostolaatti

Lokakuun 2022 rukouksen apostolaatin palsta

Kirkko on kutsuttu kertomaan meille totuuden. Totuuden, jota kukaan muu ei voi antaa.

Kirkko haluaa suojella meidän sieluumme. Kun Jeesukselta kysyttiin, mikä on lain suurin käsky, Jeesus vastasi: "Rakasta Herraa, Jumalaasi, koko sydämestäsi, koko sielustasi ja mielestäsi ja rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi. Näiden kahden käskyn varassa ovat laki ja profeetat" (Mt. 22: 37-40). Evankeliumissa on sana, jonka voimme kääntää, että laki ja profeetat ovat ripustettuja tähän käskyyn. Eli jos Kirkossa ei ole näitä kahta ripustuskoukkua, kaikki on lattialla ja likaista. Emme voi olla täysin iloisia, jos emme rakasta Jumalaa ja ihmisiä.

Kirkko antaa meille myös ihmisiä eli yhteisön. Ihan alussa Jeesus valitsi kaksitoista opetuslasta, jotta he olisivat yhdessä. Jumala ei halua, että me olemme yksinäisiä. Jumala on meidän apumme, eli toinen ihminen on Jumalan lahja. Jumala haluaa, että autamme toisiamme. Siksi Kirkossa oli ja on hyväntekeväisyysryhmiä. Me tarvitsemme ihmisiä, jotka ajattelevat samalla tavalla kuin me. Siksi on Kirkko, joka on meidän perheemme.

Meitä kutsutaan olemaan maan suola ja valo. Meidän perustuslakimme on rakkauden käsky. Kirkko eli me haluamme, että maailmassa vallitsee rakkaus, että ihmiset iloitsevat elämästä, joka on Jumalan lahja. Kirkossa me puhumme myös siitä, mitä tapahtuu kuoleman jälkeen, puhumme rististä eli vaikeuksista. Ilman Kristusta, ilman Kirkkoa, emme voi nähdä maailmaa oikeassa valossa. Me haluamme, että Jumala hallitsee, koska silloin kaikki on niin kuin niiden tulisi olla. Niin kuin Nooa pelastui arkissa, me olemme Kirkossa ja pyrimme pääsemään perille taivaaseen, Jumalan luokse.

isä Stanisław Zawilowicz SCJ

Rukoilkaamme...

Lokakuu

- Rukoilemme, jotta kirkko uskollisesti ja rohkeasti julistaisi evankeliumia ja olisi solidaarinen, veljellinen, vastaanottava ja synodaalinen yhteisö.

Oktober

- Vi ber att Kyrkan som troget och modigt predikar Evangeliet, kan vara en välkomnande gemenskap i en anda av solidaritet, medmänsklighet och synodalitet.

Marraskuu

- Rukoilemme kärsivien lasten, varsinkin kodittomien, orpojen ja sodan uhrien puolesta, jotta he saisivat mahdollisuuden käydä koulua ja kokea perheen huolenpitoa.

November

- Vi ber att barn som lider, särskilt de som är utan hem och föräldrar och offer för krig, kan garanteras skolgång och får möjlighet att erfara en familjs omsorger.

Vatican Media

Paavi Franciscuksen viesti Maailman lähetyspäivää varten 2022:

”Te olette minun todistajani” (Ap.t. 1:8)

Rakkaat veljet ja sisaret!

Nämä sanat kuuluvat ylösnouseen Jeesuksen viimeiseen keskusteluun opetuslastensa kanssa ennen kuin hän astui taivaaseen, kuten Apostolien teoissa kuvataan: ”Te saatte voiman, kun Pyhä Henki tulee teihin, ja te olette minun todistajani Jerusalemissa, koko Juudeassa ja Samariassa ja maan ääriin saakka” (1:8). Se on myös Maailman lähetyspäivän teema 2022. Kuten aina, lähetyspäivä muistuttaa meitä siitä, että kirkko on olemukseltaan missionaarinen. Tänä vuonna lähetyspäivä on erityinen tilaisuus muistaa useita kirkon elämän ja lähetystehtävän kannalta tärkeitä tapahtumia. 400 vuot-

ta sitten perustettiin kongregaatio de Propaganda Fide (Uskon levittämisen kongregaatio, nykyään Kansojen evankelioimisen kongregaatio). 200 vuotta sitten perustettiin Uskon levittämisen seura; 100 vuotta sitten sille, yhdessä Pyhän lapseuden seuran ja Pyhän apostoli Pietarin seuran kanssa, annettiin Paavillisen lähetysseuran arvonimi.

Mietiskelkäämme kolme avainlausetta, joissa tiivistyy kolme opetuslasten elämän ja lähetystehtävän peruspilaria: ”te olette minun todistajani”, ”maan ääriin saakka” ja ”te saatte voiman, kun Pyhä Henki tulee teihin”.

1. ”Te olette minun todistajani” — kaikki kristityt on kutsuttu todistamaan Kristuksesta

Tämä on keskeistä, ydinsanoma Jeesuksen opetuksessa opetuslapsille heidän lähetys-

tehtävästään maailmassa. Kaikki opetuslapset ovat Jeesuksen todistajia saamansa Pyhän Hengen ansiosta: armo tekee heistä todistajia, minne menevätkin ja missä ovatkin. Niin kuin Kristus on ensimmäinen Isän lähettämä (vrt. Joh. 20:21) ja hänen ”luotettava todistajansa” (vrt. Ilm. 1:5), jokainen kristitty on kutsuttu olemaan lähetystyöntekijä ja Kristuksen todistaja. Kirkolla, Kristuksen opetuslasten yhteisöllä, ei ole muuta lähetystehtävää kuin evankelioida maailma ja todistaa Kristuksesta. Kirkon identiteetti on evankelioiminen.

Tarkempi pohdinta selventää muutamia aina ajankohtaisia näkökohtia Kristuksen opetuslapsilleen uskomasta lähetystehtävästä: ”te olette minun todistajani”. Monikkomuoto korostaa opetuslasten lähetyskutsun yhteisöllis-kirkollista luonnetta. Jokainen kastettu on kutsuttu lähetystehtävään kirkossa ja kirkon valtuuttamana. Lähetystehtävä kuitenkin to-

”Kristuksen kirkko oli ja on aina ”lähdössä” kohti uusia maantieteellisiä, sosiaalisia, eksistentiaalisia horisontteja, ”rajalla” olevia paikkoja ja inhimillisiä tilanteita, todistaakseen Kristuksesta ja hänen rakkaudesta kaikille miehille ja naisille kaikista kansoista, kulttuureista ja yhteiskuntaluokista.”

teutetaan yhdessä eikä yksin, yhteydessä kirkollisen yhteisön kanssa eikä omasta aloitteesta. Ja vaikka joku jossakin hyvin erityisessä tilanteessa toteuttaisikin evankelioimistehtävää yksin, hän tekee ja hänen täytyy tehdä niin yhteydessä kirkon kanssa, joka on hänet lähettänyt. Kuten pyhä Paavali VI opetti apostolisessa kehotuskirjeessä *Evangelii nuntiandi*, joka on minulle hyvin rakas: ”Evankelioiminen ei ole kenenkään yksilöllistä ja omaa puuhaa, vaan se on täysin kirkollista toimintaa. Kaikkein yksinkertaisinkin saarnamies, uskonnonopettaja tai sielunhoitaja, joka maailman etäisimmässä kolkassa julistaa evankeliumia, kokoa pienen seurakuntansa tai jakaa sakramenteja, tekee kirkon työtä silloinkin, kun hän on aivan yksin. Institutionaaliset suhteet, mutta myös näkymättömät siteet ja salattu armonjärjestys sitovat hänen toimintansa koko kirkon uskon julistukseen” (n. 60). Ei ole sattumaa, että Herra Jeesus lähetti opetuslapsensa lähetystyöhön kaksittain; kristittyjen todistus Kristuksesta on ennen kaikkea luonteeltaan yhteisöllistä. Siksi on olennaisen tärkeää, että lähetystehtävän toteuttamisessa on läsnä yhteisö, vaikka se olisi pienikin.

Toiseksi opetuslapsia kehotetaan elämään henkilökohtaista elämäänsä lähetystehtävän näkökulmasta. Jeesus ei lähete heitä maailmaan vain tekemään lähetystyötä, vaan myös ja ennen kaikkea elämään todeksi heille uskottua lähetystehtävää; ei vain antamaan todistusta, vaan myös ja ennen kaikkea olemaan Kristuksen todistajia. Kuten apostoli Paavali koskettavasti sanoo: ”Me kannamme aina ruumiissamme Jeesuksen kuolemaa, jotta myös Jeesuksen elämä tulisi meidän ruumiissamme näkyviin” (2. Kor. 4:10). Lähetystyön olemus on Kristuksesta todistaminen, eli todistaminen hänen elämästään, kärsimisestään, kuolemastaan ja ylösnousemuksestaan rakkaudesta Isää ja ihmisiä kohtaan. Ei ole sattumaa, että apostolit etsivät Juudaksen korvaajaa niiden keskuudesta, jotka heidän laillaan olivat Kristuksen ylösnousemuksen todistajia (vrt. Ap.t. 1:22). Kristus, ylösnoussut Kristus, on se josta meidän on todistettava ja jonka elämä meidän on jaettava. Kristuksen lähetystyöläisiä ei ole lähetetty julistamaan itseään, osoittamaan taivuttelutaitojaan ja hallintokykyjään. Sen sijaan heillä on korkein kunnia tuoda ilmi

Kristusta sanoin ja teoin, julistaa kaikille hänen pelastuksensa hyvää sanomaa iloiten ja rohkeasti, kuten ensimmäiset apostolit tekivät.

Siksi tosi todistaja on lopulta ”martyyri”, joka antaa elämänsä Kristuksen puolesta, vastaa siihen, että Hän on lahjoittanut itsensä meille. ”Ensimmäinen evankeliumin julistaminen syy on Jeesuksen rakkaus, jonka olemme ottaneet vastaan, kokemus siitä, että hän on pelastanut meidät, mikä innoittaa meitä rakastamaan häntä yhä enemmän” (*Evangelii gaudium*, 264).

Kristillistä todistusta koskeva pyhän Paavali VI:n huomatus on aina pätevä: ”Nykyajan ihmisen kuuntelee mieluummin todistajia kuin oppineita, ja jos hän kuuntelee oppineita, hän tekee niin sen vuoksi, että he ovat todistajia” (*Evangelii nuntiandi*, 41). Siksi kristittyjen todistus evankeliumin mukaisesta elämästä on perustavanlaatuisen tärkeää uskon välittämissä. Toisaalta yhtä välttämätöntä on tehtävä julistaa Kristuksen persoonaa ja sanomaa. Paavali VI jatkaa: ”Julistus, sanoman suullinen esitys, on välttämätön nyt niin kuin aina ennenkin... Sana on aina ajankohtainen, varsinkin jos siihen sisältyy Jumalan voima. Apostoli Paavali periaate pitää paikkansa yhä vielä: ’Usko tulee kuulemisesta’ (Room. 10:17). Kuultu sana siis johdattaa uskoon” (*ibid.*, 42).

Evankelioimistyössä kristillisen elämän esimerkki ja julistus Kristuksesta kuuluvat siis yhteen. Toinen palvelee toista. Ne ovat kaksi keuhkoa, joilla yhteisön on hengitettävä ollakseen missionaarinen. Tällainen kokonaisvaltainen, johdonmukainen ja iloinen Kristuksesta todistaminen on varmasti vetoimatekijä kirkon kasvulle kolmannella vuosituhanhannellakin. Siksi kehotan kaikkia jälleen rohkeuteen, pelottomuuteen, ensimmäisten kristittyjen parreesiaan, todistamaan Kristuksesta sanoin ja teoin kaikilla elämän alueilla.

2. ”Maan ääriin saakka” — yleismaailmallinen evankelioimistehtävä on aina ajankohtainen

Kun ylösnoussut Herra kehottaa opetuslapsia olemaan hänen todistajiaan, hän ilmoittaa myös minne heidät lähetetään: ”Jerusalemiin, koko Juudeaan ja Samariaan ja maan ääriin saakka” (vrt. Ap.t. 1:8). Siitä käy selvästi ilmi opetuslasten lähetystehtävän yleismaailmal-

linen luonne. Siinä korostuu ”keskipakoinen” maantieteellinen liike, ikään kuin samankeskinä ympyröinä Jerusalemissa, jota juutalainen traditio piti maailman keskuksena, Juudeaan ja Samariaan ja ”maan ääriin saakka”. Heidä ei lähetetä käännättämään, vaan julistamaan; kristitty ei harjoita proselytismia. Apostolien teoissa kerrotaan tästä lähetystyöliikkeestä: siinä kuvataan kauniisti kirkkoa, joka ”lähtee ulos” toteuttamaan kutsumustaan todistaa Herrasta Kristuksesta ja jota jumalallinen katselmus ohjaa konkreettisissa elämäntilanteissa. Ensimmäisiä kristittyjä vainottiin Jerusalemissa; siksi he hajaantuivat Juudeaan ja Samariaan ja todistivat Kristuksesta kaikkialla (vrt. Ap.t. 8:1.4).

Jotain samanlaista tapahtuu meidänkin aikamme. Uskonnollisten vainojen ja sota- ja väkivaltatilanteiden takia monien kristittyjen on pakko paeta maastaan toisiin maihin. Olemme kiitollisia näille veljille ja sisarille, jotka eivät sulkeudu kärsimyksensä vaan todistavat Kristuksesta ja Jumalan rakkaudesta maissa, jotka ottavat heidät vastaan. Tähän heitä kehotti pyhä Paavali VI ajatellen ”siirtolaisten vastuuta heidät vastaanottaneissa maissa” (*Evangelii nuntiandi*, 21). Koemme yhä enemmän sen, kuinka eri kansallisuuksiin kuuluvien uskovien läsnäolo rikastuttaa seurakuntia ja tekee niistä universaalimpia, katolisempia. Siirtolaisten sielunhoito on tärkeää lähetystoimintaa, joka voi auttaa myös paikallisia uskovia löytämään uudelleen vastaanottamansa kristillisen uskon ilon.

Sanojen ”maan ääriin saakka” tulisi haastaa Jeesuksen opetuslapsia kaikkina aikoina ja pakottaa heitä menemään totunnaisten paikkojen ulkopuolelle todistamaan hänestä. Kaikista uuden ajan edistysten tuomista mahdollisuuksista huolimatta vielä nykyäänkin on on maantieteellisiä alueita, jonne Kristuksesta todistavat lähetystyöntekijät eivät ole saapuneet tuomaan hyvää sanomaa hänen rakkaudesta. Toisaalta mikään inhimillinen todellisuus ei ole vieras Kristuksen opetuslasten lähetystehtävälle. Kristuksen kirkko oli ja on aina ”lähdössä” kohti uusia maantieteellisiä, sosiaalisia, eksistentiaalisia horisontteja, ”rajalla” olevia paikkoja ja inhimillisiä tilanteita, todistaakseen Kristuksesta ja hänen rak-

Jatkuu seuraavalla sivulla

Jatkoa edelliseltä sivulta

kaudestaan kaikille miehille ja naisille kaikista kansoista, kulttuureista ja yhteiskuntaluokista. Tässä mielessä lähetystyö on aina myös missio ad gentes, kuten Vatikaanin II kirkolliskokous opetti, koska kirkon täytyy aina mennä pidemmälle, yli rajojensa, todistaakseen kaikille Kristuksen rakkaudesta. Haluan muistaa ja kiittää monia lähetystyöntekijöitä, jotka ovat antaneet elämänsä mennäkseen “ulos”, “ruumiillistaakseen” Kristuksen rakkauden monille kohtamilleen veljille ja sisarille.

3. ”Te saatte voiman, kun Pyhä Henki tulee teihin” — aina Hengen vahvistamina ja ohjaamina

Kun ylösnoussut Kristus sanoi opetuslapsille, että heidän tehtävänsä on todistaa hänestä, hän lupasi myös armon tuota suurta vastuuta varten: ”Te saatte voiman, kun Pyhä Henki tulee teihin, ja te olette minun todistajani” (Ap.t. 1:8). Apostolien tekojen mukaan juuri sen jälkeen kun Pyhä Henki oli laskeutunut Jeesuksen opetuslasten ylle tapahtui ensimmäinen todistaminen kuolleesta ja ylösnoussesta Kristuksesta, kerygmaattinen julistus, pyhän Pietarin niin sanottu lähetyspuhe Jerusalemin asukkailla. Niin alkoi maailman evankelioimisen aika Jeesuksen opetuslasten toimesta, jotka ennen olivat heikkoja, pelokkaita ja sulkeutuneita. Pyhä Henki vahvisti heitä, antoi heille rohkeutta ja viisautta todistaa Kristuksesta kaikkien edessä.

”Kukaan ei myöskään voi sanoa: ’Jeesus on Herra’, muuten kuin Pyhän Hengen vaikutuksesta” (1. Kor. 12:3); kukaan kristitty ei voi täysin ja aidosti todistaa Herrasta Kristuksesta ilman Hengen inspiiraatiota ja apua. Kristuksen lähetysopetuslapset on kutsuttu tunnistamaan, kuinka olennaisen tärkeää on Hengen toiminta, eläminen hänen kanssaan joka päivä ja jatkuva voiman ja innoituksen saaminen häneltä. Muistakaamme juuri väsyneinä, innottomina ja ekseyneinä turvautua Pyhään Henkeen rukouksessa, jolla – tätä haluan korostaa – on perustavanlaatuinen rooli lähetyselämässä. Siinä hän elvyttää ja vahvistaa meitä, hän on ehtymättömän uuden voiman ja ilon lähde, jotta voimme jakaa toisten kanssa Kristuksen elämän. ”Hengen ilon saaminen on armo. Se on ainoa voima, joka meillä voi olla julistaaksemme evankeliumia, tunnustaaksemme uskomme Herraan” (viesti paavillisille lähetysseuroille 21. toukokuuta 2020). Siten Henki on lähetystyön päähenkilö: hän antaa oikean sanan oikealla hetkellä ja oikealla tavalla.

Pyhän Hengen toiminnan valossa haluamme mietiskellä myös myös vuoteen 2022 osuvia lähetystyön merkkipäiviä. Pyhän kongregaation de propaganda fide perustaminen vuonna 1622 johtui halusta edistää lähetystehtävää uusilla alueilla. Kaitselmuksellinen intuitio! Kongregaatio osoittautui olennaisen tärkeäksi siinä, että kirkon evankelioimistehtävä tehtiin todella kirkon tehtäväksi eli riippumattomaksi maallisten valtojen sekaantumisesta, jotta perustettiin paikalliskirkkoja, jotka nykyään ovat hyvin elinvoimaisia. Toivomme, että kuten kuluneina neljänä vuosisatana, kongregaatio Hengen valolla ja voimalla jatkaisi ja voimistaisi työtään koordinoita, organisoida ja innoittaa kirkon lähetystoimintaa.

Sama Henki, joka ohjaa yleismaailmallista kirkkoa, innoittaa myös tavallisia miehiä ja naisia epätavallisiin lähetystehtäviin. Siten nuori ranskalaisnainen Pauline Jaricot perusti tasan 200 vuotta sitten Uskon levittämisen seurauksen; hänen autuaaksi julistamistaan vietetään tänä riemuvuonna. Heikosta tilanteesta huolimatta hän vastaanotti Jumalalta saamansa innoituksen ja perusti rukous- ja kolehtiverkoston lähetystyöntekijöiden auttamiseksi, jotta uskovat voisivat aktiivisesti osallistua lähetystyöhön “maan ääriin saakka”. Tästä loistavasta ajatuk-

sesta syntyi Maailman lähetyspäivä, jota vuosittain vietämme ja jonka kolehti kaikista paikallisyhteisöistä kerätään yleismaailmalliseen rahastoon, jolla paavi tukee lähetystoimintaa.

Tässä yhteydessä muistan myös ranskalaisesta piispaa Charles de Forbin-Jansonista, joka perusti Pyhän lapseuden seurauksen edistämään lähetystyötä lasten keskuudessa, tunnuslauseena “lapset evankelioivat lapsia, lapset ruokoilevat lasten puolesta, lapset auttavat koko maailman lapsia”. Muistan myös rouva Jeanne Bigardia, joka perusti Pyhän apostoli Pietarin seurauksen tukemaan seminaristeja ja pappeja lähetysmaissa. Nämä kolme lähetysseurauksen saivat “paavillisen lähetysseurauksen” tunnustuksen juuri 100 vuotta sitten. Pyhän Hengen innoittamana ja ohjaamana autuas Paolo Manna, jonka syntymästä on 150 vuotta, perusti nykyisen Paavillisen lähetysunionin lisäämään tietoisuutta ja innoittamaan lähetystyöhön pappeja, sääntökuntalaisia ja koko Jumalan kansaa. Viimeksi mainittuun lähetysseuraukseen kuului myös Paavali VI itse; hän vahvisti sille paavillisen tunnustuksen. Mainitsen nämä neljä paavillista lähetysseurauksen niiden historiallisten ansioiden tähden ja myös kutsuakseni teitä iloitsemaan niiden kanssa tänä juhluvuonna niiden toiminnasta kirkon evankelioimistehtävän tueksi niin yleismaailmallisessa kirkossa kuin paikalliskirkkoissakin. Toivon, että paikalliskirkot näkisivät nämä seuraukset varmuudeksi keinoksi ravita Jumalan kansan lähetyshenkeä.

Rakkaat veljet ja sisaret, unelmoin jatkuvasti siitä, että kirkko olisi kokonaan missionaarinen ja että alkaisi kristillisten yhteisöjen uusi lähetystyön aika. Toistan Mooseksen toiveen vaeltavalle Jumalan kansalle: ”Kunpa koko Herran kansa olisi profeettoja!” (4. Moos. 11:29). Olkaamme me kaikki kirkossa sitä, mitä jo olemme kasteen ansiosta: profeettoja, todistajia, Herran lähettiläitä! Pyhän Hengen voimalla ja aina maan ääriin saakka. Maria, lähetystyön kuningatar, rukoile puolestamme!

Roomassa, Lateraanibasiliikassa 6.
tammikuuta 2022, Herran ilmestymisen
juhlapyhänä

Franciscus

Paavi Franciscus Kazakstanissa

Paavi Franciscus teki apostolisen vierailun Keski-Aasian Kazakstaniin 13.-15. syyskuuta 2022 osallistuakseen Maailmanuskontojen ja perinteisten uskontojen johtajien 7:nteen maailmankongressiin. Kazakstanista tuli näin 57. maa, jossa paavi Franciscus on vierailut paavikaudellaan.

Matkansa ensimmäisenä päivänä paavi vieraili Kazakstanin presidentin luona. Puheessaan Kazakstanin virkavallalle paavi painotti erityisesti uskonnonvapauden merkitystä.

Uskontojen johtajien kongressissa pyhä isä puhui keskiviikkona 14.9. Hän siteerasi rauhaa, uskonnonvapautta, veljeyttä, huolenpitoa ja koulutusta painottaneessa puheessaan Kazakstanin kuuluisinta runoilijaa Abaita (1845–1904), jonka kirjoituksissa heijastuu jalo sielu ja syvä uskonnollinen hartaus. Paavin jälkeen puhui Al-Azharin suurimaami arabiaksi, sitten Venäjän ortodoksisen kirkon metropoliitta venäjäksi, sitten Jerusalemin päärabbi hepreaksi.

MATKAN TOINEN KOHOKOHTA oli keskiviikkoiltapäivänä vietetty pyhä messu, johon osallistui tuhansia ihmisiä ja jossa paavi saarnasi Jeesuksen ristinkuoleman merkityksestä sopivasti pyhän ristin ylentämisen juhlanä. Messun lopuksi paavi vetosi rauhan puolesta Ukrainassa.

Torstiaamuna 15.9. pyhä isä tapasi Kazakstanin paikalliskirkon ja eri sääntökuntien edustajia Ainaisen avun Jumalanäidin katedraalissa Nur-Sultanissa.

Paavi sai myös nauttia 23-henkisen muslimiperheen musiikkiesityksestä. Perheen lapsista 18 on adoptoituja. Perhe matkusti pitkän matkan voidakseen esiintyä paaville, ja kaikki olivat erittäin onnellisia saadessaan nähdä paavin. Heitä inspiroi usko Jumalaan ja uskontojen välinen keskinäinen kunnioitus.

PAAVI PITI VIELÄ loppupuheen uskontojen johtajien kongressille, jonka edustajista suurin osa hyväksyi myös myöhemmin Yhdistyneille Kansakunnille esitettävän päätöslauselman. Siinä uskontoja kehoitetaan

yhteistyöhön rauhan puolesta. Ennen paluulentoa Kazakstanin presidentti hyvästeli paavin lentokentällä, ja paluulennolla Franciscus antoi perinteisen haastattelun lehdistölle.

LENTOKONEESSA pyhä isä totesi yllättyneensä Kazakstanin koosta, kehityksestä ja nykyaikaisuudesta. Hän sanoi iloinneensa kazakstanilaisten katolilaisten innokkuudesta ja vastasi kritiikkiin uskontokongressin väitetyistä relativismista: ”Siinä ei ole mitään relativismia! Jokainen sai sanoa sanottavansa: jokainen kunnioitti toisen kantaa, käymme vuoropuhelua veljinä.”

Saavuttuaan Roomaan paavi Franciscus kävi tapansa mukaan Santa Maria Maggiore -basilikassa kiittämässä ja rukoilemassa Salus populi romani -ikonin edessä. Matka oli arvioiden mukaan historiallinen ja onnistunut, ja se otettiin Kazakstanissa vastaan myönteisesti, kiinnostuksella ja kiitollisuudella.

Vaticannews (Emil Anton) / KATT

Paavi Franciscuksen saarna Kazakstanissa

Messu pyhän ristin ylentämisen juhlanä 14.9.2022, Nur-Sultan

Risti on kuoleman työkalu. Silti vietämme tänään Kristuksen ristin ylentämisen juhlaa. Tuolla ristinpuulla Jeesus otti kantaakseen syntimme ja maailman pahuuden ja kukisti ne rakkaudellaan. Siksi tänään juhlimme. Kuuntelemamme Jumalan sana kertoo siitä meille puhumalla purevista käärmeistä ja pelastavasta käärmeestä. Mietiskelkäämme näitä kahta kuvaa.

Purevat käärmeet iskevät kansan kimppuun, kansan joka jälleen kerran oli langennut nurisemisen syntiin. Jumalaa vastaan nuriseminen ei tarkoita vain pahan puhumista ja valittamista, vaan syvemmin se merkitsee, että israelilaiset lakkasivat sydämessään luottamasta Jumalaan ja hänen lupaukseensa. Jumalan kansa on kulke-massa autiomaassa kohti luvattua maata ja väsy, ei kestä matkantekoa (vrt. 4. Moos. 21:4). Se lan-nistuu, menettää toivonsa, ja tietyssä vaiheessa se näyttää unohtavan Herran lupauksen: kansal-la ei ole enää voimaa uskoa, että Jumala ohjaa sen tietä kohti rikasta ja hedelmällistä maata.

Ei ole sattumaa, että kun kansa lakkaa luotta-masta Jumalaan, se joutuu tappavien käärmeiden puremaksi. Käärmeet muistuttavat ensimmäises-tä käärmeestä, josta Raamattu puhuu 1. Moosek-sen kirjassa, kiusaajasta, joka myrkyttää ihmisen sydämen saadakseen hänet epäilemään Juma-laa. Paholainen, käärmeen muodossa, huijaa Aad-amia ja Eevaa, synnyttää heissä epäluottamus-ta, vakuuttaa heidät siitä, että Jumala ei ole hyvä vaan kadehtii heidän vapauttaan ja onneaan. Nyt, autiomaassa, palaavat käärmeet, ”myrkykäär-meet” (j. 6); se merkitsee, että alkusynti palaa. Is-raelilaiset epäilevät Jumalaa, eivät luota häneen, nurisevat, kapinoivat Jumalaa vastaan, joka on antanut heille elämän; näin he kohtaavat kuole-man. Sinne sydämen epäluottamus johtaa!

RAKKAAT VELJET JA SISARET, tämä kerto-muksen ensimmäinen osa kutsuu meitä tutki-maan tarkemmin niitä henkilökohtaisen ja yh-teisöllisen historiamme hetkiä, joi-na olemme menettäneet luottamuksen Herraan ja toinen toi-siimme. Kuinka monesti olemme olleet lamau-tuneina ja kärsimättöminä autiomaamme kui-vuudessa, kadottaneet näkyvistä matkan pään! Tässäkin suuressa maassa on autioma, joka luonnonkauneutensa ohella puhuu meille myös vaivalloisuudesta ja kuivuudesta, jota toisinaan kannamme sydämessä. Ne ovat väsymyksen ja koettelemuksen hetkiä, joissa meillä ei enää ole voimaa katsoa ylös, kohti Jumalaa. Ne ovat hen-kilökohtaisen, kirkollisen ja yhteiskunnallisen elämän hetkiä, joissa meitä on purrut epäluotta-muksen käärme, joka pistää meihin pettymyk-sen ja epätoivon, pessimismin ja lannistumisen

myrkyä, saa meidät sulkeutumaan ja sammut-taa innon.

Tämän maan historiassa on ollut muitakin tuskallisia puremia: ajattelen väkivallan ja ateis-tisen vainon myrkykäärmeitä, vaikeaa tietä, jonka aikana kansan vapaus on ollut uhattuna ja sen arvokkuutta loukattu. On hyvä vaalia kärsi-mysten muistoa, ei pidä unohtaa synkkiä hetkiä: muuten saatetaan uskoa, että ne ovat enää ”sillan alla virtaavaa vettä” ja että olemme pysyvästi oi-kealla tiellä. Ei, rauhaa ei koskaan saavuteta ker-takaikkisesti, se on saavutettava joka päivä, niin kuin myös eri kansojen ja uskonnollisten traditi-oiden rinnakkaiselo, kokonaisvaltainen kehitys, yhteiskunnallinen oikeudenmukaisuus. Tarvi-taan kaikkien sitoumusta, jotta Kazakstan kasvai-si yhä enemmän ”veljeydessä, vuoropuhelussa ja ymmärryksessä [...] rakentaen solidaarisen yh-teistyön siltoja muiden kansojen, kansakuntien ja kulttuurien välillä” (pyhä Johannes Paavali II 22. syyskuuta 2001). Sitäkin enemmän meidän on uudistettava uskomme Herraan, katsottava ylös, katsottava häneen, opittava hänen yleismaailmal-lisesta, ristiinnaulitusta rakkaudesta.

NÄIN TULEMME TOISEEN kuvaan: pelasta-vaan käärmeeseen. Kansan kuollessa myrky-käärmeiden takia Jumala kuulee Mooseksen ru-kouksen ja sanoo hänelle: ”Tee käärmeen kuva ja pane se tangon päähän. Jokainen pureman saa-nut, joka katsoo siihen, jää eloon” (4. Moos. 21:8). ”Kun ne, joita käärmeet olivat pureet, katsoivat pronssikäärmettä, he jäivät eloon” (j. 9). Voisim-me kuitenkin kysyä: miksei Jumala yksinkertai-sesti tuhonnut myrkykäärmeitä sen sijaan että antoi Moosekselle tällaisia yksityiskohtaisia ohjei-ta? Tuo toiminta paljastaa sen, kuinka Jumala toi-mii pahan, synnin ja ihmiskunnan epäluottamuk-sen edessä. Tuolloin ja nyt, suuressa hengellisessä taistelussa, joka historiassa jatkuu loppuun saak-ka, Jumala ei tuhoa niitä alhaisia asioita, joita ih-miset päättävät tavoitella: myrkykäärmeet eivät häviä, niistä on yhä, ne väijyvät, voivat aina pur-

ra. Mikä siis on muuttunut, mitä Jumala tekee?

JEEBUS SELITTÄÄ SEN evankeliumissa: ”Niin kuin Mooses autiomaassa nosti käärmeen kor-kealle, niin on myös Ihmisen Poika korotettava, jotta jokainen, joka uskoo häneen, saisi iankaik-kisen elämän” (Joh. 3:14-15). Siinä on käänne: keskuuteemme on tullut pelastava käärme, Jee-sus, joka ristinpuulle korotettuna ei salli meitä kohti hyökkäävien myrkykäärmeiden tappa-a meitä. Alhaisuusiemme edessä Jumala antaa meille uuden korkeuden: jos pidämme katseem-me käännettynä Jeesukseen, pahan puremat eivät voi enää hallita meitä, koska hän, ristillä, otti kan-taakseen synnin ja kuoleman myrkyn ja voitti sen tuhoivoiman. Niin Isä teki, kun paha levisi maail-massa: hän antoi meille Jeesuksen, joka tuli lähel-lemme tavalla jota emme olisi voineet kuvitella. ”Sen, joka ei synnistä tiennyt, Jumala meidän täh-temme teki synniksi” (2. Kor. 5:21). Sitä on Juma-lan laupeuden ääretön suuruus: Jeesus, joka ”tuli synniksi” tähtemme, Jeesus joka ristillä – voisim-me sanoa – ”tuli käärmeeksi”, jotta häneen katso-en voisimme vastustaa meitä kohti hyökkäävien pahojen käärmeiden myrkyllisiä puremia.

VELJET JA SISARET, tämä on tie, pelastukse-mme, uudestisyntymisemme ja ylösnousemukse-mme tie: katsoa ristiinnaulittua Jeesusta. Tuosta korkeudesta käsin voimme nähdä elämämme ja kansojemme historian uudella tavalla. Sillä Kris-tuksen rististä opimme rakkauden emmekä vi-han; opimme myötätunnon emmekä välinpitä-mättömyyden; opimme anteeksiannon emmekä koston. Jeesuksen levitettyt käsivarret ovat hellyy-den syleily, jolla Jumala tahtoo meidät vastaanot-taa. Ne näyttävät meille veljeyden, jota meidät on kutsuttu elämään todeksi keskenämme ja kaik-kien kanssa. Ne osoittavat meille tien, kristillisen tien: se ei ole pakottamisen, voimankäytön, val-lan eikä statuksen tie, se ei koskaan heristä Kris-tuksen ristiä muita veljiä ja sisaria vastaan, joiden puolesta hän on antanut henkensä! Jeesuksen tie, pelastuksen tie on toinen: se on nöyrän, pyyteet-tömän ja universaalien rakkauden tie, ilman mut-tia ja jossittelua.

Ristinpuulla Jeesus Kristus poisti pahan käär-meeltä myrkyn, ja kristittynä olemisen tarkoittaa elämistä ilman myrkyä: sitä että emme pure toi-siamme, nurise, syytä, juoruile, levitä pahuutta, saastuta maailmaa synnillä ja epäluottamukse-la, joka tulee paholaiselta. Veljet ja sisaret, olem-me uudestisyntyneet Jeesuksen ristillä avatusta kyljestä: älköön meissä olko kuoleman myrkyä (vrt. Viis. 1:14). Rukoilkaamme, että Jumalan ar-mosta voisimme yhä enemmän tulla kristityiksi: iloitseviksi uuden elämän, rakkauden ja rauhan todistajiksi.

Franciscus

NBK: Oro för inställningen till religion och religionsfrihet i Sverige

Den Nordiska biskopskonferensen vill uttrycka sin oro för situationen i Sverige vad gäller inställningen till religion och religionsfrihet men också för den bristande respekten för internationella konventioner om mänskliga rättigheter.

Bakgrunden är de två lagförslag som har presenterats under våren 2022, där vi framförallt ser förslaget om etableringsstopp för fristående skolor och fristående fritidshem med konfessionell inriktning som mycket bekymmersamt.

Idag går 1 % av Sveriges elever i friskolor med konfessionell inriktning. Den absoluta majori-

teten av dessa skolor fungerar utmärkt och är en resurs som bidrar positivt till barns och ungas möjlighet att utöva sin religionsfrihet. Dessa skolor ger barn och unga tillgång till, kunskap om och erfarenhet av religiös tro och religiösa sedvänjor och bidrar på det sättet till deras förmåga att möta troende människor i en mångreligiös samhällskontext.

Enligt Europakonventionen ska staten respektera föräldrarnas rätt att tillförsäkra sina barn en uppfostran och undervisning som står i överensstämmelse med föräldrarnas religiösa och filosofiska övertygelse. Även FN:s barnkonvention – som sedan 2020 är svensk lag – säger att barn har rätt till religionsfrihet och andlig utveckling. Det svenska förslaget om att förbjuda nyetablering av religiösa friskolor strider alltså mot båda konventionerna.

I andra europeiska länder är konfessionella friskolor en naturlig del av samhället. I Danmark går 25 % av eleverna i en religiös friskola och i Nederländerna är siffran 75 %.

I Sverige verkar man istället uppfatta religion som ett problem. Vi anar att man inte bara vill upprätthålla en sekulär stat utan också strävar efter ett sekulärt samhälle där religion är något helt privat.

Samma misstänksamhet mot religion och trossamfund tycker vi oss se i lagförslaget om nya demokrativillkor för statligt stöd till civilsamhället och trossamfundet. Om lagförslaget genomförs enligt nuvarande formuleringar riskerar det på sikt att äventyra trossamfundens ställning i det svenska samhället.

Låt oss inte glömma att religionsfrihet också innebär rätten för alla individer att fritt utöva sin religion.

Hildesheim 5 september 2022

+ Czeslaw Kozon (president of the Nordic Bishops' Conference, Bishop of Copenhagen)

+ Anders Kardinal Arborelius (vice-president, Bishop of Stockholm)

+ Erik Varden (Bishop Prelate of Trondheim)

+ Berislav Grgic (Bishop Prelate of Tromsø)

+ David Tencer (Bishop of Reykjavik)

P. Marco Pasinato (Administrator of Helsinki)

Ruotsin Respekt 20 vuotta

Tukholman hiippakunnassa toimiva Respekt - katolsk rörelse för livet (Kunniointus - katolinen liike elämän puolesta) täytti hiljattain 20 vuotta. Syyskuussa tapahtumaa juhliittiin elämän arvokkuutta korostavalla seminaarilla ja piispanmessulla, jonka vietti Tukholman piispa, kardinaali Anders Arborelius.

Juhlallisuuksiin osallistui muun muassa monsignore Renzo Pegoraro, joka on Paavillisen elämän akademian kansleri, sekä useita ruotsalaisia lääketieteen asiantuntijoita.

Respekt on hiippakunnallinen toimielin, jonka tarkoituksena on edistää ihmiselämän koskemattomuutta sikiämisestä luonnolliseen kuolemaan saakka. Se perustettiin vuonna 2001 Pohjoismaiden piispankokouksen vuonna 1999 julkaiseman paimenkirjeen innoittamana. Respektin toiminta kohdistuu etenkin niin sanotun elämän kulttuurin vahvistamiseen Ruotsissa ja kirkon työn tukemiseen bioeettisissä kysymyksissä.

Kuvassa kardinaali Arborelius yhdessä mons. Pegoraron ja Respektin pääsihteerin Benedicta Lindbergin kanssa. Respektin toimintaan voi tutustua osoitteessa: <https://respektlivet.nu>

Katolskkyrkan.se / KATT

MISSIO

Lokakuun liturginen kalenteri alkaa pyhän Jeesus-lapsen Teresan, lähetystyön suojelijan, muistopäivän viettämisellä (1.10.). Se on tavallaan johdanto tulevaan Maailman lähetyspäivään, jota vietetään kaikissa katolisissa maissa lokakuun kolmantena tai neljäntenä sunnuntaina, joka tänä vuonna osuu hiippakunnassamme 23. päivään. Ekumeenista lähetyspyhää sen sijaan vietetään täällä Suomessa lokakuun toisena viikonvaihteena (tänä vuonna 8.-9.10.), jolloin katolilaiset, ortodoksit ja luterilaiset korostavat yhdessä kristittyjen yhteistä lähetysidentiteettiä ja muistuttavat samalla yhteisen todistuksen ja keskinäisen rauhahan merkityksestä.

Sekä Maailman lähetyspäivä että Ekumeeninen lähetyspyhä kutsuvat meitä olemaan Jee-

Maailman lähetyspäivä sunnuntaina 23.10.2022

suksen lähettiläinä. Jokainen kastettu on kutsuttu omalla elämällään, saamiensa lahjojen ja asemansa mukaan antamaan oma panoksensa Jumalan valtakunnan levittämiseen omassa ympäristössään tai kotimaansa ulkopuolella (Vatikaanin II kirkolliskokous, *Apostolicam actuositatem*, 2). Ennen taivaaseen astumistaan Kristus antoi lähetyskäskeksensä apostoleille ja heidän kauttaan meille, kaikille kristityille (Matt. 28:19-20).

”Te olette minun todistajani” (Ap.t. 1:8)

P’Paavi Franciscus on valinnut tämän Apostolien teoista otetun jakeen maailman lähetyspäivän 2022 teemaksi. Hän muistuttaa meitä siitä, että ”jokainen kristitty on kutsuttu olemaan lähetystyöntekijä ja Kristuksen todistaja. Kirkolla, Kristuksen opetuslasten yhteisöllä, ei ole muuta lähetystehtävää kuin evankelioida maailma ja todistaa Kristuksesta. Kirkon identiteetti on evankelioiminen”.

Lähetysviestin otsikko viittaa ylösnousseen Jeesuksen viimeiseen keskusteluun opetuslasten-

sa kanssa ennen taivaaseen astumista: ”Te saatte voiman, kun Pyhä Henki tulee teihin, ja te olette minun todistajani Jerusalemissa, koko Juudeassa ja Samariassa ja maan ääriin saakka” (Ap.t. 1:8). Paavi analysoi tämän lauseen eri osia havainnollistaakseen kunkin lähetystyöntekijän lähtökoh-
tia, päämääriä ja toimintatapoja.

Keskiosasta, ”te olette minun todistajani”, aloittaan paavi korostaa jokaisen lähetystyöntekijän ja itse Kristuksen välistä sidettä ja huomauttaa, että kirkon ainoa tehtävä on todistaa Kristuksesta. Samalla paavi kiinnittää huomiota kehotuksen monikkomuotoon, joka kertoo lähetyskutsun yhteisöllisestä kirkollisesta ulottuvuudesta ja ilmaisee sen tosiasian, että yksikään lähetystyöntekijä ei toimi yksin ja itsensä puolesta, vaan toimii kaikissa olosuhteissa koko kirkon yhteydessä.

Elämän johdonmukaisuus

Jälleen pyhä isä painottaa, kuinka Jeesus lähettää opetuslapset maailmaan ”ei vain *tekemään* lähetystyötä, vaan myös ja ennen kaikkea *elämään* *todiksi* heille uskottua lähetystehtävää; ei vain *an-*

tamaan todistusta, vaan myös ja ennen kaikkea *olemaan* Kristuksen todistajia”. Tässä mielessä paavi korostaa elämän johdonmukaisuuden merkitystä, koska - viitaten pyhään Paavali VI:een - nykyajan ihminen kuuntelee mieluummin todistajia kuin oppineita, ja jos hän kuuntelee oppineita, hän tekee niin sen vuoksi, että he ovat todistajia”. Silti paavi toistaa myös nimenomaisen ilmoituksen keskeisyyden: ”Evankelioimistyössä kristillisen elämän esimerkki ja julistus Kristuksesta kuuluvat siis yhteen. Toinen palvelee toista. Ne ovat kaksi keuhkoa, joilla yhteisön on hengitettävä ollakseen missionaarinen.”

Nykypäivän yhteiskunnallista todellisuutta tarkasteltaessa paavi toteaa myös, että yhä useammin siirtolaisuuden vuoksi eri kansallisuuksien edustavien uskovien läsnäolo rikastuttaa seurakuntien ilmettä ja tekee niistä yleismaailmallisempia, katolisempia; ja näin ollen hän osoittaa, että siirtolaisten pastoraalinen hoito on lähetystyötä, jota ei pidä laiminlyödä. Niinpä meillä on tärkeä tehtävä edistää evankeliointia myös omassa ympäristössämme. Kauas lähteminen ei ole ainoa tapa tehdä lähetystyötä.

”Te saatte voiman” (Ap.t. 1:8)

Lähetysviestin viimeisessä osassa paavi osoittaa, mistä lähetystyöntekijä voi ammentaa energiaa, voimaa ja virikkeitä. ”Te saatte voiman, kun Pyhä Henki tulee teihin” (Ap.t. 1:8). Itse asiassa Pyhä Henki on aina lähetystyön päähenkilö, joka pystyi antamaan voimaa, ”rohkeutta ja viisautta” ensimmäisille opetuslapsille, jotka ”ennen olivat heikkoja, pelokkaita ja sulkeutuneita”. Tästä johdetaan paavin viittaus rukouselämän kehittämiseen, jolla on keskeinen rooli lähetystyössä.

Viestin lopussa pyhä isä antaa esimerkkejä Kansojen evankelioimisen kongregaatios- ta, Uskon levittämisen seurasta, Pyhän lapseuden seurasta, Pyhän apostoli Pietarin seurasta ja Paavillisesta lähetysunionista, kirkon evankelioimistehtävän tärkeistä tukielimistä, jotka viettävät tänä vuonna 2022 merkittäviä vuosipäiviä. Ne ovat todellisuutta, joka on syntynyt Pyhästä Hengestä; hän ohjaa kirkkoa ja ”innoittaa myös tavallisia miehiä ja naisia epätavallisiin lähetystehtäviin”.

Pohjoismaiden Missio

Maailmanlaajuista lähetystyötä johtaa nyt Ev-Maailmanlaajuista lähetystyötä johtaa nyt Evankelionnin virasto (ent. *Pro propaganda Fide*, per. 1622) Rooman kuuriassa. Sen yhteydessä toimii neljä paavillista lähetysseuraa, jotka huolehtivat lähetystyön rahoituksesta ja koulutuksesta sekä innostavat lähetystyöhön. Uskon levittämisen seura (*Association for the Propagation of the Faith*) on yksi lähetysseuroista, jonka kanssa

Pohjoismaiden paikalliskirkot tekevät yhteistyötä ja joka vastaa maailman lähetyspäivän järjestelyistä ja antaa uusille, vasta perustetuille tai köyhille hiippakunnille välttämätöntä tukea niiden ponnistellessa kohti omavaraisuutta. Lähetystyö on koko kirkon vastuutehtävä, ja Pohjoismaiden katoliset hiippakunnat pyrkivät auliisti tukemaan paavillisten lähetysseurojen koordinoimaa evankelioimistyötä. Pyydämme teidän rukouksianne ja avustustanne. Rukouksillamme ja taloudellisella tuellamme me tuomme yhdessä Herran armoa ja konkreettista apua kaikkein haavoittuvimmille yhteisöille paavin lähetystyössä.

Vuonna 1926 paavi Pius XI aloitti Maailman lähetyspäivän vieton antaakseen lähetystyölle taloudellista varmuutta. Kaikki katoliset hiippakunnat antavat ”*lähimmäisenrakkauten pienen rovon*” lähetyspäivänä. Se tarjoaa meille jokaiselle mahdollisuuden tukea kirkon elämää antavaa läsnäoloa monien lähetyshiippakuntien köyhien ja syrjäytyneiden keskuudessa. Meidän rukouksemme ja lahjoituksemme auttavat tukemaan kirkkoja, sairaaloita, kouluja ja kutsumuksia maissa, joissa kirkko on uusi, vasta perustettu tai köyhä. Se on tilaisuutemme osoittaa rakkautta ja solidaarisuutta veljämme ja sisariamme kohtaan, jotka jakavat kanssamme saman uskon. Olkaamme tietoisia maailman lähetyksestä myös vuoden jokaisena päivänä, sillä yksi ainoa sunnuntai ei riitä! Tällä tavoin lähetystyö alkaa joka päivä meidän sydämissämme.

Kolehdit kerätään **23. lokakuuta 2022** kaikissa messuissa Kirkon lähetystyön hyväksi.

MUUT AVUSTUKSET SUORAAN PIISPAN KANSLIAN LÄHETYSAVUSTUSTILILLE:

FI09 1745 3000 1270 60

tilille voi tehdä lahjoituksia viitteellä 5005

Hiippakunnan lähetystyöasioiden hoitaja
isä Tri Nguyen

* * *

RUKOUKSET LÄHETYSTYÖN PUOLESTA

Jumala, sinä teit kirkostasi pelastuksen sakramentin kaikille kansoille, jotta Kristuksen lunastustyö pysyisi ihmisten keskellä aikojen loppuun asti. Sytytä rakkautesi liekki uskoviesi sydämiin, ja herätä heissä kutsumus palvella ihmisten pelastusta, niin että kaikista kansoista kasvaisi sinulle yksi perhe ja yksi kansa. Tätä pyydämme saman Herramme Jeesuksen Kristuksen, sinun Poikasi, kautta, joka kanssasi elää ja hallitsee Pyhän Hengen yhteydessä, Jumala, iankaikkisesta iankaikkiseen. Amen.

(Roomalainen Messukirja, Messu evankeliumin levittämisen puolesta, B, päivän rukous, s. 929)

Isä Jumala, sinä otit vastaan Poikasi kärsimisen sinulle otollisena uhrina. Ota suosiollisesti vastaan myös nämä rukoilevan kirkkosi sinulle kantamat uhrilahjat. Tätä pyydämme saman Poikasi Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme, kautta. Amen.

(Roomalainen Messukirja, Messu evankeliumin levittämisen puolesta, B, uhrilahjarukous, s. 929)

Isä Jumala, sinun alttariltasi nauttimamme lahja pyhittäköön meidät, ja tuokoon tämä kirkkosi sakramentti kaikille kansoille pelastuksen, jonka Poikasi ristillä ansaitsi koko ihmiskunnalle. Tätä pyydämme saman Poikasi Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme, kautta.

(Roomalainen Messukirja, Messu evankeliumin levittämisen puolesta, B, päätösrukous, s. 930)

Herra, sinä olet käskenyt meitä todistamaan sinusta maan ääriin asti. Pyydämme sinua: kutsu keskuudestamme naisia ja miehiä palvelemaan sinua siellä missä vain tahdot, niin että kirkko virkooa uuteen elämään. Rukoilemme sinua niiden monien ihmisten puolesta, jotka eivät vielä tunne sinua. Lähetä todistajiasi maailman kaikkiin maihin, jotta kaikki kansat saisivat kuulla sinun ilosanomasi ja kaikki tulisivat osallisiksi evankeliumin rikkaudesta. Amen.

(Katolinen Rukouskirja, KATT 2013, ss. 77-78)

Pohjoismaiden piispainkokouksen aloitteesta syntyi perinne pitää säännöllisesti virallisia lähetystyöasioiden hoitajien tapaamisia. Sellainen järjestettiin ensimmäisen kerran Islannissa, 21.-23.9.2022.

Hiippakunnan lähetystyöasioiden koordinaattorit kokoontuivat syyskuun lopussa Reykjavikiin ja Stykkishólmuriin pohtimaan oman paikalliskirkon ja maailmanlaajuisen kirkon lähetystyötä, selventäen erityisesti yhteisiä päämääriä ja toimintatapoja täällä Pohjolassa.

Kokoukseen osallistuivat isäntämaa Islannin lisäksi Norjan, Ruotsin, Tanskan ja Suomen hiippakuntien lähetystyöasioista vastaavat edustajat.

Pohjoismaiden lähetystyöasioiden hoitajien tapaaminen Islannissa

Lisäksi Pohjoismaiden piispainkokousta edusti Reykjavikin piispa Dávid Tencer OFMCap ja Rooman kuurian paavillisia lähetysseuroja kaksi pääsihteeriä, isä Tadeusz Jan Nowak OMI ja isä Nguyen Dinh Anh Nhue OFMConv.

KOLMENA PÄIVÄNÄ vietimme yhdessä pyhää messua ja rukoilimme yhteisen lähetystehtävän puolesta. Lähetystyö on koko Kristuksen kirkon yhteinen tehtävä yli paikalliskirkkorajojen. Pohjoismaissa ensimmäisen kerran pidetty kokous antoi mahdollisuuden tutustua oman paikalliskirkon ja muiden hiippakuntien lähetystyöhön ja sen järjestelyihin. Konferenssin alussa hiippakuntien lähetystyöasioiden vastuhenkilöt esittäytyivät toisilleen sekä pohjoismaisille kokousedustajille. Sitten kahden Roomasta tulleen luennoitsijan johdolla keskustelimme lähetystyön eri teemoista, erityisesti uudesta evankeloinnista täällä Euroopassa ja Pohjolassa, paavi Franciscuksen lähetysviestistä 2022, paavillisten lähetysseurojen toiminnosta, Missiion pääsihteerien ja kansallisten johtajien välisestä suhteesta.

Antoisien luentojen lisäksi meillä oli tilaisuus tutustua Islannin luonnon upeisiin ja hätkähdyttäviin maisemiin, Reykjavikin katedraaleihin ja kirkkoihin, haimuseoon ja myös Neitsyt Marian pyhiinvaelluspaikkaan Marfulindissa. Tapaamisen päätteeksi saimme myös yhteyden Itävaltaan asti. Nimittäin Itävallan lähetystyöasioiden kansallinen johtaja, isä Karl Wallner, esitteli meille upeaa lähetystoimintaansa netin välityksellä Zoom-puheluiden avulla, erityisesti yhteistyössä Pohjoismaiden lähetystyöasioiden kansallisen johtajan, Ivan Sovicin, kanssa. Pohjolan hiippakuntien vaatimattomien resurssien vuoksi meillä ei olisi mitään edellytyksiä kehittää parempaa lähetystyötä ilman yhteistyötä.

MISSIO NORDICA -KOKOUS antoi kaikille Pohjolan lähetystyöasioista vastaaville tärkeän tilaisuuden tutustua toisiinsa läheisemmin edistääkseen tehokasta yhteistyötä Pohjoismaiden välillä. Se muistuttaa meitä yhteisen todistuksen ja kirkollisen ulottuvuuden merkityksestä. Yksikään lähetystyöntekijä ei toimi yksin ja omin päin, vaan toimii kaikissa olosuhteissa koko kirkon yhteydessä. Pyhän Hengen kautta voimme rohkealla mielellämme todistaa yhteisesti ylönousseesta Kristuksesta, jotta maailma uskoisi.

*Hiippakunnan lähetystyöasioiden hoitaja
isä Tri Nguyen*

missio

nordica

Mikä on MISSIO?

Missio koostuu neljästä Paavillisesta lähetysseurasta (The Pontifical Mission Societies, PMS), jotka toimivat Rooman kuuriassa olevan Evankelioinnin viraston yhteydessä (ent. *Pro propaganda Fide*, per. 1622). Ne huolehtivat lähetystyön rahoituksesta ja koulutuksesta sekä innostavat lähetystyöhön.

1. Uskon levittämisen seura

(Association for the Propagation of the Faith, APF)

APF avustaa jokaista hiippakuntaa ja aluetta, jossa kirkko tekee lähetystyötä, jotta pastoraalisesta työstä voitaisiin huolehtia ja evankeliumia saarnattaisiin tehokkaasti.

Sen perusti Lyonissa Ranskassa vuonna 1822 nuori ranskalainen nainen, Pauline Marie Jaricot (1799-1862). Hän alkoi suositella paikallisia työläisiä tukemaan lähetystyötä ”neljännesspennillä” viikossa. Sata vuotta myöhemmin, kun järjestö oli perustettu melkein joka maahan maailmassa, paavi Pius XI teki siitä virallisen lähetystyötä rahoittavan yhteisön katolisessa kirkossa. Pauline Jaricot julistettiin autuaaksi tämän vuoden toukokuussa (22.5.2022).

2. Pyhän apostoli Pietarin seura

(Society of St. Peter the Apostle, SPA)

SPA on kirkon virallinen varojenkeruujärjestö, joka huolehtii pappien ja sääntökuntalaisten kouluttamisesta lähetystyön kohteena olevissa maissa. Sen perustaja on ranskalaisnainen Jeanne Bigard (1859-1934).

SPA:n tukijat auttavat nuorempia kirkkoja, lähetyshiippakuntia, kouluttamaan omia pappeja, sisaria ja veljiä antamalla niille taloudellista tukea ja rukoilemalla niiden puolesta.

Vuonna 1922 paavi Pius XI otti yhteisön suojelukseensa ja antoi sille tehtäväksi tukea jokaista seminaaria lähetyskentillä.

3. Pyhä lapseus – Lähetystyö yhdessä

(Holy Childhood – Mission together, MT)

Alkuperäisellä nimellään *Pyhä lapseus – Lähetystyö yhdessä* on toiminut katolisissa kouluissa yli 160 vuotta. Sen perustaja on

ranskalaispiispa Charles de Forbin-Janson (1785-1844).

Se rohkaisee lapsia ympäri maailmaa rukoilemaan, antamaan omastaan ja tulemaan lähetystyöntekijöiksi itsekkin.

Se edesauttaa lasten sekä hengellistä että ruumiillista hyvinvointia, mikä toteutuu rukouksen ja pastoraalisen huolenpidon kautta. Lasten rahalahjoitusten avulla se toteuttaa koulutusta, terveydenhuoltoa ja hyvinvointia edistäviä hankkeita maailman köyhimmillä alueilla.

4. Paavillinen lähetysunioni

(The Pontifical Missionary Union, PMU)

PMU pyrkii edistämään tietoisuutta lähetystyöstä ja ykseyden hengestä, rukouksesta ja anteliaasta uhrauksesta pappien, sääntökuntalaisten ja maallikkojen parissa. Sen perustaja on italialaispappi Paolo Manna (1872-1952), jonka paavi Johannes Paavali II julisti autuaaksi 4.11.2001.

Vuonna 1916 lähetysaarnajana Myanmarissa toiminut isä Paolo Manna kaavaili järjestöä, joka auttaisi häntä jakamaan niitä hengellisiä armoja, joita hän oli saanut työnsä kautta viemällä hyvää sanomaa Jeesuksesta toisille ihmisille.

Hän halusi rohkaista heitä, jotka olivat jo tekemässä työtä kirkon hyväksi, tukemaan työtä lähetyskentillä – ja ehkä tulemaan lähetysaarnajaksi itsekkin. Hän perusti Pappien lähetystyön liiton innostamaan heitä Opera Maximasta – evankeliumin julistamisesta koko maailmassa – ja tekemään tunnetuksi lähetystyökohteita ja rukoilemaan niiden puolesta.

Vuodesta 1922 lähtien nämä neljä Paavillisista lähetysseuraa ovat olleet Katolisen kirkon virallisia välineitä evankeliumin levittämiseksi maailmaan, erityisesti niissä maissa, joissa kirkko on uusi, nuori tai köyhä. Seurojen on tarkoitus huolehtia siitä, että missionaarinen tietoisuus, rukous ja yhteistyö kasvavat koko kirkossa. Ne pyrkivät tuomaan Kristuksen kansoille.

Pohjoismaissa ja useissa muissa Euroopan maissa ne käyttävät nimeä MISSIO.

Den synodala processen i Finland och i Norden

Den synodala processen initierad av påven Franciscus varade i lokalkyrkorna från september 2021 till juli 2022 och omfattade alla 1,2 miljarder katoliker i hela världen inklusive i de Nordiska länderna.

Denna process kan definieras som en diskussion om kyrkliga angelägenheter eller ärenden. Påven ville ha alla åsikter om hur kyrkan kunde i framtiden utvecklas och bättre anpassas till utvecklingen i världen. Kyrkans verksamhet är en hermeneutisk process var de omkringvarande betingelserna reflekteras i stiftens och församlingarnas verksamhet. I Finland inleddes processen redan den första augusti 2021 av kyrkans administratör eller förvaltare fader Marco Pasinato. Marko Tervaportti kyrkans informationsdirektör utsågs till den andra operativa kontaktpersonen. Strukturer och frågeformulär utvecklades. Alla i Finland boende katoliker hade möjligheten att delta och uttrycka sin åsikt om hur kyrkan, deras eget stift och församling kunde utvecklas. Processen var demokratiskt och transparent.

De Nordiska länderna presenterade en gemensam synodal synopsis i augusti 2022. Arbetet hade varit utmanande. I Norden har vi fem stift, två prelaturer, tiotals församlingar och ca 100 olika nationaliteter. Sammandraget som skickats till Vatikanen har flera rekommendationer och observationer. Nedan beskrivs, enligt min mening, de mera relevanta.

Inom församlingarna upplevs bland medlemmarna en betydande brist på gemenskap och samhörighet. Man hänger liksom i luften i brist på integration och gemenskapskänsla till stiftets och församlingens verksamhet och till övriga multikulturella medlemmar. Den största utmaningen är kanske bristen på effektiv och klar kommunikation. Man känner sig kanske inte alltid välkommen i att hitta sin plats i stiftet och församlingen. De sammanbindande elementen förblir i det fördolda.

Den annan betydande utmaning är hur man borde eller kunde förhålla sig till unga katoliker. Verksamheten medel hur man håller kontakt till dem och i synnerhet till dem som förlorat eller blivit passiva i att praktisera och leva sin katolska tro. Man noterade att Kyrkan inte alltid känner till den

realitet i vilken många katoliker i Norden lever. Predikningarna under söndagsmässan anses vara för abstrakta och de befattar sig inte med många katolikernas utmaningar och problem i vardagen. Detta gäller i synnerhet kvinnornas situation och svårigheter. Det finns också en rädsla för att uttrycka sig eller säga sin åsikt om kyrkan och i kyrkliga sammanhang. Man kunde även utveckla musiken under mässan och diskutera svåra frågor såsom skilsmässor, abort och eutanasi. Den lättaste vägen och tillvägagångssättet är kanske inte alltid det bästa eller effektivaste. Den kyrkliga liturgin och nattvarden borde "förstärkas" och lyftas fram så att den faktiskt uppfattas som kyrkans ledande mysterium. Det är ju i detta sakrament som man möter Kristus. Man kunde även förbättra deltagande i lokala pilgrimsvandringar och reträtter.

Biskoparna konstaterade att varje kristen och katolik är personligt ansvarig för att leva sin tro också i det allmänna. Här kunde församlingarna och stiftet förstärka utbildningen i tron. Lektmännen kallades också att bättre stöda prästerskapet. Likaså borde Caritas verksamhet stödas genom stöd till fattiga, immigranter och katoliker vilka är i fängelse. Detta innebär att lekmän borde mera än

idag delta i kyrkans beslutsfattande. Här borde kyrkoherdar visa mognad och ta initiativ. Spiritualitet i synnerhet bönelivet och meditationen borde utvecklas och olika former av andlighet lyftas fram. Vi talar inte här om en monokultur utan om mångfald. Det viktigaste är dock att den andliga gemenskapen förstärks. Slutligen konstaterar biskoparna att vi behöver fysiska utrymmen för att utveckla stiftens gemenskap.

Biskoparnas gemensamma dokument har sänts till Rom. På detta sätt får även 1,5 % av världens katoliker sin röst hörd då beslut fattas om hur kyrkan kunde utvecklas i framtiden.

SYNODALISMEN I FINLAND

I Finland fick stiftet motta ett dussin synodala rapporter bl.a. från församlingar, enskilda grupper och individer samt från den Heliga Gravens ridarorden. Även ett frågeformulär fanns tillgängligt som fylldes i av ca. 20 katoliker. På basen av ca. 30 input förbereddes Finlands insats till den synodala processen. Följande aspekt lyftes fram.

Det viktigaste är den katolska samhörigheten. Den är hotad av kulturell och språklig splittring

inom stiftet och församlingarna. Det främsta sammanbindande elementet är den heliga mässan och nattvarden. I andra hand kommer gemensamma sammankomster i församlingarnas regi. Vi är alla sist och slutligen ansvariga för stiftets och församlingarnas gemenskap och utveckling. Den grundläggande språkregimen består av finska, svenska och latin.

Det finns ett stort behov av kunskap och undervisning. Man känner kanske inte så bra sin tro. Viktiga verktyg är kyrkans web-sidor och stiftets tidning Fides. Det är viktigt att de svenskspråkiga katolikernas religiösa behov inte förbises. Vi vill inte förlora denna språkgrupp. Den sakramentala utbildningen lyftes fram var det finns behov av i religionslärare. Den katolska undervisningen i skolor ansågs synnerligen viktig. Man borde kanske mera fokusera verksamheten till svaga grupper såsom barn och unga, barnfamiljer, åldringar, fattiga och dem som förlorat sin tro och inte längre deltar i kyrkans liv och verksamhet.

Gemensamma aktiviteter på stiftsnivå ansågs som synnerligen viktiga såsom sammankomster/fester, pilgrimsfärder och reträtter. Slutligen borde lekmän ta ett allt större ansvar för gemensamma aktiviteter och i allt stöda prästerskapet.

Det intressanta var att det rådde betydande enhällighet i vad som borde göras. Det verkar som om stiftets och församlingarnas medlemmar är väl informerade och uppmärksamma av de brister som finns i stiftet och hur man kunde förbättra dessa svagheter. Rapporten är sålunda ett utmärkt redskap för den nya biskopen (när vi får en sådan) då han inleder sitt arbete i Finland. Det är nästan som en check list eller arbetsprogram för honom.

Jan-Peter Paul

Källor:

Katolinen synodaalisuus Suomen katolilaisten silmin, Fides 7 - 2022

Synthesis of the Synodal Process in the Catholic Dioceses of the Nordic Countries, Denmark, Sweden, Norway, Finland and Iceland, August 2022

Sisällinen kristitty

Ranskalaisen mystiikan klassikko suomeksi

Johannes Bernieri, *Sisällinen kristitty 1-4. Palava Sydän*, Kaskinen 2018. 803 sivua neljänä yksittäin (Adlibris) tai yhdessä (kustantajalta) ostettavina pökkareina. Editointi neljäksi niteeksi (1. Johtotähtiä matkalla Kristuksen kaltaisuuteen; 2. Korkean kutsumme salattu tie; Kristusta seuraten; 4. Pyhän läsnäolon autuas vanki) ja suomennos teoksen saksannoksesta *Der innere Christ*: Outi Kappel.

Suomennos on kulttuuriteko, sillä Outi Kappel on suomentanut teoksen lyhentämättömänä. Edellinen suomennos vuodelta 1941 on Yrjö Karilaan tekemä. Karilaan suomennoksesta – kuten myös aikaisemmista käännöksistä – puuttuvat ne osat, jossa puhutaan nöyryyden hyveestä (1. luku), yksinäisyydestä (4. luku) ja pyhästä kommuuniosta (5. luku). Suomennoksia oli siis toimitettu luterilaista lukijaa ajatellen. Näin on myös ymmärrettävää, että niistä puuttui Bernierin viittaus pyhän Teresan ja pyhän Ristin Johanneksen rukouksen opetuksen merkitykseen.

Kappel on säilyttänyt tekijän saksalaistuneen nimen Johannes Bernieri. Sitä käytti ensimmäinen saksantaja Gerhard Tersteegen (1697–1769), joka oli virsirunoilija ja reformoidun pietismin mystikko. Sitä käytti myös ensimmäisen osittaisen suomennoksen tekijä Henrik Renqvist (1789–1866), joka on rukoilevaisliikkeen perustaja. Bernierin harvinaisen syvällisen kirjan vaikutus oli huomattava pietistisessä traditiossa Suomessa (O. Tiililä, *Rukoilevaisten kirjoja* (1961), 332–336).

Le Chrétien intérieur / *Sisällinen kristitty* -teoksen tekijä on oikealta nimeltään Jean de Bernières-Louvigny (1602–1659). Normandalainen aatelismies ja valtion korkea virkamies Jean de Bernières oli mystikko ja merkittävä hengellinen maallikkokirjailija. Hän oli fransiskaanitertiaari, joka käytti varallisuuttaan köyhäinlaitoksen perustamiseen ja osallistui itsekin köyhien huoltamiseen. Elämänsä loppupuolella Bernières perusti kotikaupunkinsa Caenin ursuliiniluostarin läheisyyteen erakkoyhteisön, josta tuli hengellinen kasvukeskus, koska siinä väliaikaisesti asuneet maallikot ja sääntökuntalaiset olivat omilla tahoillaan hengellisiä vaikuttajia.

Jean de Bernières'n kuoleman jälkeen hänen sisarensa, joka oli ursuliininunna, toimitti hänen muistiinpanonsa kirjoiksi, joista merkittävin on *Le Chrétien intérieur* / *Sisällinen kristitty*. Kirja käännettiin monelle kielelle sekä katolisissa että myös protestanttisissa maissa. Bernières'n teokset joutuivat yli kolmekymmentä vuotta hänen kuo-

lemansa jälkeen katolisen kirkon kiellettyjen teosten luetteloon, koska niiden katsottiin sisältävän harhaoppista ainesta. Teokset on nyt rehabilitoitu. Toulousen karmeliittaisät julkaisivat Bernières'n kootut teokset vuonna 2011. Englannin- ja italiantieliset laitokset ovat tilattavissa Adlibrisin kautta.

Kristillisen mystiikan perinne kulkee koko ensimmäisen vuosituhannen halki vielä toisen vuosituhannen toiselle puoliskolle asti. Vasta 1600-luvun lopussa käyty kiistakeskustelu Ranskassa päättyi mystiikan kannattajien tappioon. Sen jälkeen vain harvat luostarien ulkopuolella viljelivät sisällisyyttä Ranskassa eikä muuallakaan tilanne ollut sen parempi. Katolisessa kirkossa kristillisen elämän keskiöön astuivat muut sisällöt kuin mystiikka nimittäin moraali ja uskonoppi.

Sisällinen kristitty johdattaa kristilliseen mystiikkaan, jossa mystinen kokemus tarkoittaa Kristuksen seuraamista arjessa: "Sen, joka sanoo pysyvänsä hänessä, tulee myös elää samalla tavalla kuin hän eli" (1. Joh. 2:6). Teos haastaa vallalla olevia käsityksiä, joiden mukaan mystiikan keskiössä ovat ilmiöt, yksilöiden erilaiset kokemukset ja eri uskontojen ja liikkeiden hiljentymisen menetelmät, vaan ei Kristus.

Suomentaja Outi Kappel antaa johdannossaan seuraavan neuvon: "Lue hitaasti, rukouksella, sillä teoriassa et tästä tekstistä kostu! Se avautuu vain elämällä."

Heidi Tuorila-Kahanpää OCDS

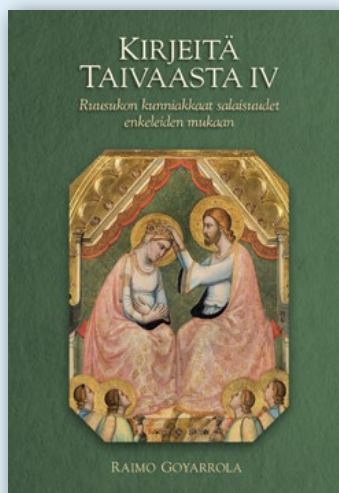
KATT on Helsingin kirjamesseilla 27.–30.10. (osasto 6e91)

Charles de Foucauld **SINÄ HALUAT UUTUUS!** **MINUN SYDÄMENI**

Pieni kokoelma pyhän Charles de Foucauldin ajatuksia vuoden jokaiselle päivälle. Ne kuvaavat hänen elämänsä ja toimintansa henkeä ja puhuttelevat myös nykyajan ihmistä kilvoituksen ja kristillisen elämän tiellä.

KATT 2022, 120 sivua, hinta 16,–

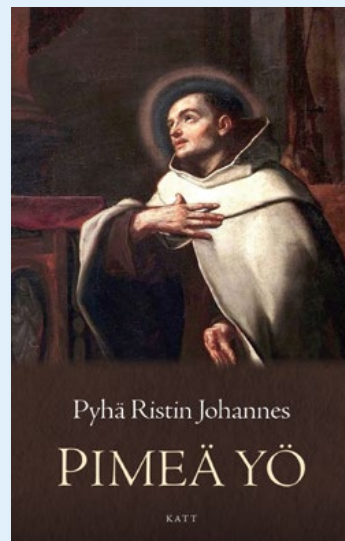

Raimo Goyarrola **UUTUUS!** **KIRJEITÄ TAIVAASTA IV** **Kunniakkaat salaisuudet**

Kunniakkaat salaisuudet ovat ruusikon salaisuusien neljäs ja viimeinen osa. Niissä saamme pohdiskella Jeesuksen ja Marian viimeisiä hetkiä maan päällä. Jeesuksen ylösnousemus ja taivaaseenastuminen avaavat oven taivaaseen ja siten iankaikkiseen iloon.

KATT 2022, 154 sivua, hinta 15,–

Nämä ja paljon muuta!

Pyhä Ristin Johannes **PIMEÄ YÖ UUTUUS!**

Karmeliittamystikko, runoilija ja kirkon-opettaja pyhä Ristin Johannes (1542–1591) kuvaa teoksessaan Pimeä yö ”kuinka sielun on vaellettava hengellisellä tiellä päästäkseen rakkaudessa yhtymään Jumalaan niin täydellisesti kuin se on mahdollista tässä elämässä”.

KATT 2022, 236 sivua, hinta 19,–

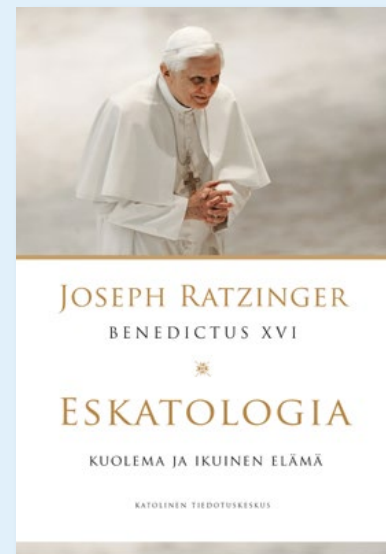

Jeesus-lapsen Teresa **VIIMEISET KESKUSTELUT**

Teos joka johdattaa meidät syvälle pyhän Jeesus-lapsen Teresan yksityisyyteen. Se sisältää luostarisarten muistiinmerkitsemiä Teresan sanoja kuuden kuukauden ajalta ennen hänen kuolemaansa.

KATT 2021, 342 sivua, hinta 26,–

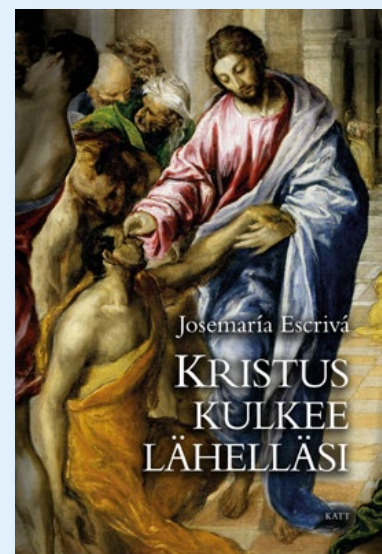
Tervetuloa osastolle 6e91

Joseph Ratzinger **ESKATOLOGIA**

Eskatologia, oppi kuolemasta, ylösnousemuksesta ja ikuisesta elämästä, on ollut yksi Joseph Ratzingerin eli paavi Benedictus XVI:n keskeisistä teemoista. Teosta Ratzinger itse on pitänyt onnistuneimpana kirjanaan.

KATT 2021, 316 sivua, hinta 25,–

Josemaría Escrivá **KRISTUS KULKEE** **LÄHELLÄSI**

Aiemmin suomentamaton kokoelma Josemaría Escriván saarnoja kattaa koko kirkkovuoden adventin alusta Kristus-kuninkaan juhlaan. Kirja opettaa kohtaamaan Kristuksen ja huomaamaan hänen läsnäolonsa arkielämässämme ja pyhittämään jokapäiväisen työmme.

KATT 2021, 308 sivua, hinta 25,–

katolinenkirjakauppa.net

Caritas-kuulumiset *Nytt-News*

Kestävää elämäntapaa Myanmarissa

Ilmastonmuutoksen vaikutukset globaalisti ovat vakavampia kuin olemme kuvitelleet. Jopa 3,6 miljardia ihmistä on erittäin haavoittuvassa asemassa ilmastokriisin vaikutuksille. Ilmastokriisin vaikutukset ovat siis huomattavasti vakavammat jo valmiiksi heikommassa asemassa oleville erityisesti Afrikassa, Aasiassa ja pienissä saarivaltioissa.

Myanmarissa ilmastonmuutoksen vaikutukset näkyvät jo nyt jokapäiväisessä elämässä. Esimerkiksi maanviljely on vaikeutunut, kun ennen säännölliset saateet ovat muuttuneet epäsuunnollisiksi. Ilmastonmuutoksen vaikutukset ovat erityisen tuntuvia maaseudulla, jossa ihmiset eivät enää pysty elättämään itseään maataloudella. Ilmastonmuutos ja sen seuraukset ovat vahvasti läsnä ihmisten arjessa. Kun oma elinkeino on säästä riippuvainen, ihmiset muuttavat kaupunkiin paremman elinkeinon perässä. Työtilanne kaupungeissa on kuitenkin heikko ja monet päätyvät työttömiksi kaupunkiin muutettuaan.

Myanmarin tilanne on muutenkin haastava. Maa on vapautunut vuosikymmenien sotilasdiktatuurista vasta 2010-luvulla. Vuoden 2021 sotilasvallankaappaus hankaloitti tilannetta entisestään ja kansalaisyhteiskunnan tila on pienentynyt huolestuttavasti.

Suomen Caritas tekee yhteistyötä paikallisen järjestön sekä brittiläisen Catholic Agency for Overseas Development kanssa Myanmarissa. Vuonna 2021 alkanut projekti on Ulkoministeriön rahoittama. Projektin avulla tuetaan nuoria, naisia, yhteisöjen johtajia sekä kansalaisjärjestöjä. Tavoitteena on edistää kestävä elämäntapaa sekä omassa elämässään että yhteisössään niin, että paikallisten yhteisöjen on helpompaa sopeutua ilmastonmuutoksen aiheuttamiin haasteisiin.

Yksi projektista hyötynyt on Naing. Hänen nimensä on muutettu, sillä kansalaisyhteiskunnan tukahduttamisen myötä hankkeen toiminnasta on tullut kiellettyä. Paikalliset järjestöt joutuvat toimimaan osittain salassa. Naing osallistui projektin järjestämään koulutukseen, jossa käsiteltiin erilaisia kestävä elämän muotoja sekä opittiin omavaraisuudesta.

"Ilmastonmuutoksen vaikutukset ovat vahvasti läsnä yhteisössän. Opin koulutuksessa paljon kestävästä kehityksestä ja kestävästä elämäntavasta. Koulutus muutti ajatusmaailmani siitä millaista kehitystä meidän pitäisi edistää. Olen laittanut saamani tiedon ja uuden ymmärryksen käytäntöön, jotta saisin aikaan muutosta sekä yhteisössän että yhteiskunnassa", Naing kertoo.

Projekti tuo yhteen eri toimijoita pohtimaan paikallisessa kontekstissa toimivia ja kestäviä käytäntöjä. Jokainen koulutuksiin osallistunut levittää hyviä käytäntöjä omiin yhteisöihinsä. Naing teki myös samoin. Projektin kuuluneen koulutuksen jälkeen hän on kouluttanut omaa yhteisöään sekä aloittanut erilaisia uusia projekteja. Hänen johdolla paikalliseen kouluun asennettiin ympäristöystävällinen veden suodatusjärjestelmä. Järjestelmän avulla koulun lapsilla on nyt pääsy puhtaaseen ja laadukkaaseen juomaveteen.

Järjestelmä oli niin toimiva, että se on asennettu 15 eri kouluun ja suunnitteilla on sen asentaminen seuraavaan 15 kouluun. Naingin johdolla paikalliseen koulutuskeskukseen asennettiin myös aurinkovoimalla toimivat valot sekä rakennettiin kasvihuone, jossa viljellään nyt kasveja yhteisön käyttöön luonnonmukaisin menetelmin.

Projektin myötä paikallinen kumppanijärjestö on kouluttanut jo 116 ihmistä, jotka jatkavat yhteisöidensä kouluttamista. Yhteensä 20 veden suodatusjärjestelmää on jo asennettu hyödyttämään yli 2600 lasta. Lisäksi kotilouksia on koulutettu erilaisten eläinten kuten kanojen ja vuohtien kasvatuksessa hyödyttämään yli 200 perhettä. Projekti päättyy vuonna 2023.

Paras tapa tukea Caritasin kehitysyhteistyö-hankkeita on ryhtyä kuukausilahjoittajaksi. Lahjoittajaksi voit liittyä Caritasin nettisivuilla www.caritas.fi.

Samanarvoinen elämäni - valokuvanäyttely kiertää maata

Kuva: GMB Akash: Shahjahan ja hänen paras ystävä Munna, 2019, Dhaka, Bangladesh

Samanarvoinen elämäni -valokuvanäyttely kiertää maata

Caritaksen Samanarvoinen elämäni -näyttely tuo välähdyksiä bangladeshilaisesta arjesta. Näyttelyyn kuuluu lähes kaksikymmentä bangladeshilaisen valokuvaajan GMB Akashin kuvaa ja niihin liittyvää tarinaa.

Näyttelyssä esillä olevat kuvat tuovat esiin tavallisten bangladeshilaisten arkea. Akash kuvaa arvostavalla tavalla yhteiskuntien reunamille jääviä ihmisiä ja antaa heille mahdollisuuden tuoda äänensä kuuluviin. "Olen tarinankertoja. En vain ota kuvia, vaan haluan kertoa tarinan kuvan takana", kertoo valokuvaaja GMB Akash. Seuraavat näyttelypaikkakunnat ovat Kuopio, Jyväskylä ja Tampere.

Kuopio 4. - 15.10.2022, Kuopion pääkirjasto. Tervetuloa näyttelyyn esittelyyn juuri ennen purkua 16.10. kello 13 Kuopion pääkirjaston näyttelytilaan.

Jyväskylä 18.10. - 4.11.2022, Jyväskylän pääkirjasto. Tervetuloa näyttelyyn ennakkoesittelyyn 17.10. kello 16.

Tampere 3.1. - 21.1.2023, Tampereen pääkirjasto Metso
Näyttely liittyy Caritasin Samanarvoinen elämäni -hankkeeseen, johon kuuluu myös oppimateriaali ja sosiaalisen median kampanja. Lue lisää näyttelystä lisää osoitteesta samanarvoinenelamani.org.

Tervetuloa ostoksille Caritas-kauppaan!

Kierrätysvaatemyymälässä on runsaasti syysvaatteita! Kaupasta löytyy myös luostarissa tehtyä kosmetiikkaa eli käsisivoteita ja saippuuita.

Caritas-kauppa on auki osoitteessa Kuusitie 6, 00270 Helsinki, maanantaista perjantaihin kello 10-15. Ystäväkahvilapäivinä 12.10. ja 9.11.2022 kauppa on auki kello 18 asti.

Verkkokauppamme on aina auki osoitteessa www.caritas.fi/caritas-kauppa. Verkkokaupasta löydät luostarituotteitamme, kuten saippuuita ja käsisivoteita. Kierrätysvaatteita myymme vain kivijalkamyymälässä.

Tapahtumia

Caritas on kumppanina Kymppi-hankeessa, jonka tavoitteena on sitouttaa suomalaiset, kehittyvissä maissa toimivat yritykset toimimaan eriarvoisuuden vähentämiseksi. Hanke pyrkii osoittamaan, että ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja kaikkien ihmisten yhdenvertainen kohtelu voivat olla yrityksen menestystekijöitä.

Kymppi-hanke järjestää Tansaniaan keskittyvän maapäivän 10.11.2022. Tapahtumassa keskitytään yritysten liiketoimintamahdollisuuksiin Tansaniassa sekä yritysten ja järjestöjen yhteistyöhön. Tilaisuus järjestetään hybridinä, eli sitä on mahdollisuus seurata myös verkon kautta. Lisätietoa ja ilmoittautuminen tulee myöhemmin näkyville Kymppi-hankkeen sivuille www.hdl.fi/kymppi-hanke.

Marras-markkinat eli Joulubasaari

sunnuntaina 20.11. klo 10.30-14.30 Pyhän Henrikin seurakuntasalissa osoitteessa Pyhän Henrikin aukio 1 A. Järjestämme basaarissa arpajaiset. Voit tuoda lahjoituksia arpajaisia varten Caritasin toimistoon 11.11. asti. Arpajaispalkintojen pitää olla uusia.

Tapahtumia Caritasin toimistolla

osoitteessa Kuusitie 6, 00270 Helsinki

Ystävyiden kahvila kerran kuussa keskiviikkoisin kello 15-17. Loka- ja marraskuun kahvilapäivät ovat 12.10. ja 9.11.2022.

Hävikkiruuanjakelupäivät lokakuussa ovat 17.10. ja 31.10 klo 15-16. Koronatilanteen vuoksi hävikkiruuanjakelu järjestetään Caritasin toimiston ulkopuolella. Jonottamaan voi tulla klo 14.50. Ruokakasseja on rajoitetusti noin 30 kpl joka kerralla.

Tarvitsemme lahjoituksia kotimaan-työhön

Kiitos kaikille, jotka lahjoitte rahaa kesäleirien maksuihin! Syyskaudella keräämme rahaa, jotta pystymme joulun alla antamaan ruokalahjakortteja vähävaraisille. Perheiden ahdinko on viime aikoina lisääntynyt, jolloin tuen tarve kasvaa. Tuellasi pystymme auttamaan!

Voit lahjoittaa joko nettisivuillamme, suoraan tilille tai MobilePayn kautta.

Verkkosivuillamme lahjoitussivu löytyy www.caritas.fi/lahjoita -> valitse kohde -> Kotimaan-työ

Lahjoitukset suoraan tilille:

Saaja: Suomen Caritas ry
Tilinumero: FI73 8000 1270 1545 04
Viite: 2325 (kotimaan sosiaalityö)
MobilePay: 95959 (viesti: kotimaa)
Keräyslupa: RA/2022/218

Liity Caritasin jäseneksi!

Suomen Caritas tukee kehitysyhteistyöhankkeita Myanmarissa ja Keniassa. Suomessa Caritasin työntekijät ja vapaaehtoiset tarjoavat sosiaaliohjausta maahanmuuttajille Caritasin toimistolla. Jäsenet ja kuukausilahjoittajat saavat halutessaan Caritasin uutiskirjeen, jossa kerrotaan kuulumisia hankkeista sekä muusta Caritasin toiminnasta. Lue lisää jäsenyydestä osoitteesta www.caritas.fi/liity-jaseneksi.

www.caritas.fi

ACADEMICUM CATHOLICUM
SYKSY / HÖSTEN 2022

LA 17.9. – AC osallistui Hattulan pyhiinvaellukseen

TO 13.10. klo 19:00 – Prof. Christian Krötzel: *Rooma, Santiago, Hattula ... Pyhiinvaellus keskiajalla*

TO 17.11. klo 18:00 – Messu AC:n vainajien puolesta Studium Catholicumin kappelissa
klo 19:00 – Katarina Finnilä: *Psykologiska synvinklar på församlingsgemenskap och Jesu uppmaning att älska varandra*

TO 15.12. klo 19:00 – Heimo Langinvainio: *Kristillisetä meditaatiosta ja kontemplaatiosta: hyvinvoinnin näkökulmia*

Luennot pidetään Studium Catholicumin Angelicum-salissa, Ritarikatu 3 (2 krs.), Helsinki. Ovet avautuvat klo 18:30. Luentojen jälkeen on pieni kahvitarjoilu. Luennot ovat kaikille avoimia, lämpimästi tervetuloa!

Föreläsningar hålls på Studium Catholicum (Riddaregatan 3, 2. vån, Helsingfors). Dörrarna öppnas kl 18:30. Efteråt bjuds det på kaffe. Föreläsningarna är öppna för alla, varmt välkomna!

Academicum Catholicum on tieteestä ja kulttuurista kiinnostuneille katolilaisille tarkoitettu yhdistys. Jäsenmaksun 10 euroa voi maksaa AC:n tilille FI6120012000513060. / Academicum Catholicum är en förening för katoliker med intresse för vetenskap och kultur. Medlemsavgiften 10 e kan betalas på ACs konto FI6120012000513060.

Lisätietoja / Mer information: academicumcatholicum.blogspot.com

KONFIRMANDKURS PÅ SVENSKA 2022-2023

KONFIRMANDKURS PÅ SVENSKA ORDNAS IGEN FÖR SVENSKSPRÅKIGA UNGDOMAR I S:T HENRIKS KATEDRALFÖRSAMLING.

KURSEN STARTAR I OKTOBER OCH LEKTIONSTIDER OCH -DAGAR FASTSPIKAS ENLIGT ÖVERENSKOMMELSE.

VÄNLIGEN KONTAKTA MARKO PITKÄNIEMI PÅ 041 318 7826 ELLER EPOST: marko.pitkaniemi@katolinen.fi FÖR NÄRMARE UPPGIFTER.

FÖRSTAKOMMUNIONSUNDERVISNING 2022-2023

FÖRSTAKOMMUNIONSUNDERVISNING FÖR SVENSKSPRÅKIGA BARN ORDNAS I S:T HENRIKS KATEDRALFÖRSAMLING.

UNDERVISNING SKER OFTAST PÅ LÖRDAGAR ELLER SÖNDAGAR ENLIGT ÖVERENSKOMMELSE.

VÄNLIGEN KONTAKTA MARKO PITKÄNIEMI PÅ 041 318 7826 ELLER EPOST: marko.pitkaniemi@katolinen.fi FÖR NÄRMARE UPPGIFTER.

SOCIETAS SANCTI GREGORII MAGNI
gregoriusyhdistys.wordpress.com

PYHÄ MESSU LATINAKSI
sunnuntaina 6.11.2022 klo 13.00
Pyhän Henrikin katedraalissa

Gregorius-yhdistyksen järjestämiä tridentiniisiä messuja vietetään Pyhän Henrikin katedraalissa normaalisti aina kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina klo 13.00 (ei kesäkuukausina).

A Tridentine Mass in Latin is usually celebrated in St. Henry's Cathedral on the first Sunday of the month at 13.00 (not during summer).

Nyt ilmestynyt

Hetkipalvelus – Lukupalvelus
Tavallinen aika viikot 18-25

Saatavilla myös jo aiemmin ilmestyneet viikot 1-9 ja 10-17

Hinta 14,- Tilaa:

katolinenkirjakauppa.net

Seuraava Fides ilmestyy diginä 11. marraskuuta

Verbi Dei sono
Schola cantorum

Gregoriaanista laulua häihin, hautajaisiin ja muihin tilaisuuksiin. Gregorian chant for weddings, funerals and other occasions.
Yhteys, Contact: Markus Mäkelä 044-5021206.

Katolinen vartti jatkuu tänä syksynä Radio Deissä torstai-iltaisoin klo 20.40. Ohjelmat tulevat kuunneltaviksi myös sivulle: <https://fides.katolinen.fi/katolinen-vartti-radio-ohjelma/>

Muistakaa hiippakuntaa perinnönjaossanne

Hiippakuntamme jäsenmäärä on moninkertaistunut ja kansainvälistynyt. Tämä on rikkaus, mutta myös jatkuvasti kasvava kustannus. Hiippakunnan talous on alijäämäinen. Kehotamme teitä rukoilemaan hiippakunnan puolesta, mutta myös konkreettisesti auttamaan taloudellisesti. Meillä ei päinvastoin kuin kansankirkoilla ole oikeutta periä jäsenmaksua verotuksen yhteydessä. Yksi erinomainen tapa tukea kirkkoa on perinnönjakoa suunniteltaessa ottaa hiippakunta huomioon merkittävälläkin tavalla. *Hiippakunnan talousneuvosto*

Katolinen kirkko Suomessa / Taloustoimisto TILINRO: FI37 2219 3800 004324

TÖÖLÖN HAUTAUSTOIMISTO
Caritas Seurakuntapalvelu - Helsinki
09 628 398

Mechelininkatu 32, Taivallahden kasarmirakennus
www.toolonhautaustoimisto.fi

Huom! Kaikkia ilmoittajia ja kirjoittajia pyydetään painokkaasti pitämään kiinni sivun 2 alalaidassa annetuista aineiston viimeisistä jättöpäivistä (deadline). Toimitus ei voi taata, että viimeisen jättöpäivän jälkeen toimitettuja muutoksia ehdittäisiin huomioida. Deadline on aina 10 päivää ennen lehden julkaisupäivää. F I D E S

HELSINKI

**Pyhän Henrikin
katedraaliseurakunta**

Pyhän Henrikin aukio 1, 00140 Helsinki
Puh. 09-637853, 046-9552353
Sähköposti henrik@katolinen.fi
Kotisivu henrik.katolinen.fi

- La 17.40 vesper, 18.00 aattomessu. Su 9.30 messu englanniksi, 11.00 päämessu, 12.30 erikielisiä messuja, perhemessu tai 13.00 gregoriaaninen messu, 18.00 iltamessu. Ma, ke, pe 18.00 messu. Ti ja to 7.30 messu. Ke 17.30 ruusukkorukous. Pe 17.30 adoraatio. (Paastonaikana pe 17.30 ristintien hartaus, adoraatio iltamessun jälkeen.) Ke ja la 19.30 Neokatekumenaalilyhteisön liturgia. Rippiaika la 17.00-17.45 ja ma, ke, pe 17.30 sekä ennen sunnuntain messuja ja sopimuksen mukaan.
- Sat. 17.40 Vespers, 18.00 Mass in Finnish. Sun. 9.30 Mass in English, 11.00 High Mass in Finnish, 12.30 Mass in other languages, Family Mass or 13.00 Gregorian Mass, 18.00 Mass in Finnish. Mon., Wed., Fri. 18.00 Mass in Finnish. Tues. and Thurs. 7.30 Mass in Finnish. Wed. 17.30 Rosary. Fri. 17.30 Adoration. (During Lent, Fri. 17.30 Stations of the Cross, Adoration after the Evening Mass.) Wed., Sat. 19.30 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Sat. 17.00-17.45, Mon., Wed., Fri. 17.30, as well as before Masses on Sunday and by appointment. Masses also in other cities.

- Messuja voi seurata osoitteessa: henrik.katolinen.fi

7.10. pe 18.30 raamattupiiri seurakuntasalissa
8.10. la 10.45-13.00 vahvistusopetus, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
9.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 11.00 messu Tikkurilassa, 12.30 messu ja adoraatio vietnamiksi, 18.00 iltamessu
15.10. la 10.00-13.15 ensikommunio-opetus, 11.00 messu malayalamiksi, 16.00 messu unkariksi, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
16.10. su kirkkovuoden 29. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 11.00 messu Keravalla, 12.30 messu ruotsiksi/mässa på svenska, 14.00 messu arameaksi, 15.00 messu Porvoossa, 18.00 iltamessu
17.10. ma 18.30 johdantokurssi
18.10. ti 12.00 seniorit
22.10. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
23.10. su kirkkovuoden 30. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 11.00 messu Tikkurilassa, 12.30 messu italiaksi/Messa in italiano, 18.00 iltamessu
29.10. la 10.45-13.00 vahvistusopetus, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
28.10. pe 18.30 raamattupiiri
30.10. su kirkkovuoden 31. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 16.00 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 18.00 iltamessu
31.10. ma 18.30 johdantokurssi

5.11. la kaikkien poisnukkuneiden uskovien muistopäivä: 11.00 juhlallinen messu kaikkien poisnukkuneiden puolesta, 13.00 rukoushetki hautausmaalla, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu ja kirkkoon ottaminen
6.11. su kaikkien pyhien juhla: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 13.00 gregoriaaninen messu, 16.30 messu espanjaksi/Santa Misa en Castellano, 18.00 iltamessu
11.11. pe 18.30 raamattupiiri
12.11. la 10.45-13.00 vahvistusopetus, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
13.11. su kirkkovuoden 33. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 11.00 messu Tikkurilassa, 12.30 messu vietnamiksi ja adoraatio, 18.00 iltamessu

JOHDANTOKURSSI

17.10., 31.10. ma 18.30

CATHOLIC STUDENTS' CLUB

18.10., 1.11., 15.11., 29.11., 13.12. ti 18.00

MUUT PAIKKAKUNNAT

Kerava (ev.-lut. kirkko, Papintie 6): 16.10. su 11.00

Porvoo (ort. kirkko, Vanha Helsingintie, Porvoo): 16.10. su 15.00

Tikkurila (Dickursby skola, liikuntasali, Urheilutie 2-4, Vantaa): 9.10., 23.10., 13.11. su 11.00

Pyhän Marian seurakunta

Mäntytie 2, 00270 Helsinki
Puh. 09-2411633, 040-9659137
Sähköposti maria@katolinen.fi
Kotisivu maria.katolinen.fi

- La 10.00 messu suomeksi, 18.00 aattomessu suomeksi. Su 9.30 ruusukkorukous (paastonaikana ristintie), 10.00 päämessu suomeksi, 11.30 messu (1. su ruotsiksi, 2. su lastenmessu, 3. su vietnamiksi, 4. su lastenmessu, 5. su lastenmessu), 14.00 messu tagalogiksi (2. ja 4. su), 16.00 messu puolaksi, 17.30 ruusukkorukous englanniksi (paastonaikana ristintie), 18.00 messu englanniksi. Ma, ti, ke, to, pe 7.30 laudes, 8.00 messu suomeksi tai englanniksi. Ma, ti, ke, to, pe 17.15-17.50 adoraatio, 18.00 iltamessu. Rippitilaisuus ma, ti, ke, to, pe 16.45-17.05, la 17.30-17.50, su 9.30-9.50 ja 17.30-17.50. Seurakunnan kanslia avoinna ma, ti, ke 10.00-15.00.

- Sat. 10.00 Mass in Finnish, 18.00 Evening Mass in Finnish. Sun. 9.30 Rosary in Finnish (Stations of the Cross during Lent), 10.00 High Mass in Finnish, 11.30 Mass (1st Sun. Swedish, 2nd Sun. Family Mass, 3rd Sun. Vietnamese, 4th Sun. Family Mass, 5th Sun. Family Mass), 14.00 Mass in Tagalog (2nd and 4th Sun.), 16.00 Mass in Polish, 17.30 Rosary in English (Stations of the Cross during Lent), 18.00 Mass in English. Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 7.30 Laudes, 8.00 Mass in Finnish or English. Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 17.15-17.50 Adoration, 18.00 Evening Mass in Finnish. Confessions Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 16.45-17.05, Sat. 17.30-17.50, Sun. 9.30-9.50, 17.30-17.50. Parish office open Mon., Tues., Wed. 10.00-15.00.

- Kaikki messut ovat katsottavissa internetissä Youtuben ”Pyhä Maria” kanavalla.

9.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 lastenmessu suomeksi, 14.00 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog (Huom.! aika/Please note the time!), 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

16.10. su kirkkovuoden 29. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu vietnamiksi/suomeksi, 14.00 messu saksaksi/Messe auf Deutsch, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

23.10. su kirkkovuoden 30. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 10.00-11.00 pyhäkoulu seurakuntasalissa, 11.30 lastenmessu suomeksi, 14.00 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

30.10. su kirkkovuoden 31. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 lastenmessu suomeksi, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

5.11. la kaikkien poisnukkuneiden uskovien muistopäivä: 10.00 messu suomeksi, 13.00 hartaus Malmin hautausmaan katolisessa korttelissa (57), 15.30 adoraatio/Adoration of the Blessed Sacrament, 18.00 messu suomeksi

6.11. su kaikkien pyhien juhla: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu ruotsiksi/mässa på svenska, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

13.11. su kirkkovuoden 33. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 lastenmessu suomeksi, 14.00 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

MUUT PAIKKAKUNNAT

Espoo (Olarin kappeli, Kuunkehrä 4): 6.11., 4.12., 1.1., 5.2., 5.3., 2.4., 28.5. su 16.00

Hyvinkää (Vanha kirkko, Uudenmaankatu 13): 15.10., 19.11., 17.12., 21.1., 18.2., 18.3., 15.4., 20.5. la 16.00

Karjaalla ei tällä hetkellä vietetä messuja.

TURKU

**Pyhän Birgitan ja autuaan
Hemmingin seurakunta**

Ursininkatu 15a, 20100 Turku
Puh. 02-2314389, 0400-458128
Sähköposti birgitta@katolinen.fi
Kotisivu birgitta.katolinen.fi

- Su 9.00 messu ruotsiksi tai latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu puolaksi tai vietnamiksi (4. su) tai tagalogiksi tai ei messua, 18.00 messu englanniksi. Ma, ke, pe, la 7.30 messu, ti ja to 18.00 messu. To 17.30 adoraatio (paastonaikana ristintie). Rippitilaisuus puoli tuntia ennen messuja ja sopimuksen mukaan

- Sun. 9.00 Mass in Swedish or Latin, 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 12.30 Mass in Polish or Vietnamese (4th Sun.) or Tagalog or no Mass, 18.00 Mass in English. Mon., Wed., Fri., Sat. 7.30 Mass in Finnish, Tues. and Thurs. 18.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.30 Adoration (during Lent Stations of the Cross). Confessions half an hour before Mass and by appointment.

- Päivitetty tiedot löytyvät aina seurakunnan kotisivulta osoitteesta birgitta.katolinen.fi.

7.10. pe pyhä Birgitta: 7.30 messu, 17.00 adoraatio

8.10. la Huom.! ei aamumessua, 9.30 katekeesi, 13.00 perhemessu, 16.00 messu luostarikirkossa Naantalissa (Nunna-katu 2)

9.10. su pyhä Birgitta (seurakuntamme nimikkojuhla): 9.00 messu latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 juhlamessu, 15.00 messu puolaksi Eurajoella, 17.00 messu Porissa, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

11.10. ti 18.00 messu, 18.45 SCJ-maallikot
16.10. su kirkkovuoden 29. sunnuntai: 9.00 messu ruotsiksi/mässa på svenska, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

20.10. to 17.30 adoraatio, 18.00 messu suomeksi, 18.45 raamattupiiri

22.10. la 7.30 messu, 10.00 messu ruotsiksi Ahvenanmaalla/mässa på Åland

23.10. su kirkkovuoden 30. sunnuntai: 9.00 messu latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu vietnamiksi, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

30.10. su kirkkovuoden 31. sunnuntai: 9.00 messu ruotsiksi/mässa på svenska, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 15.00 messu puolaksi Eurajoella, 18.00 Messu englanniksi/Mass in English

5.11. la kaikkien poisnukkuneiden uskovien muistopäivä: Huom.! ei aamumessua, 10.30 messu edesmenneiden puolesta, 12.00 hartaus hautausmaalla

6.11. su kaikkien pyhien juhla: 9.00 messu latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 juhlamessu, 12.30 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

12.11. la Huom.! ei aamumessua, 9.30 katekeesi, 10.00 messu ruotsiksi tai englanniksi Ahvenanmaalla/mässa på Åland, 13.00 perhemessu

Messun lukukappaleet

Messun lukukappaleet kirkkovuoden kaikkia aikoja ja päiviä varten on julkaistu verkossa osoitteessa

katolinen.fi/messun-lukukappaleet

13.11. su kirkkovuoden 33. sunnuntai:
9.00 messu ruotsiksi/mässa på svenska,
10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 15.00
messu puolaksi Eurajoella, 17.00 messu
Porissa, 18.00 messu englanniksi/Mass
in English

KATEKEESI 8.10., 12.11. la 9.30

MUUT PAIKKAKUNNAT

Eurajoki (ev.-lut. kirkko, Kukkapolku 2):
9.10., 30.10., 13.11., 27.11., 11.12., 18.12.
su 15.00

Ahvenanmaa (S:t Märtensgården, Hin-
dersbölevägen 11): 22.10., 12.11., 26.11.,
3.12., 17.12. la 10.00

Pori (ort. kirkko, Maantiekatu 46): 9.10.,
13.11., 11.12. su 17.00

JYVÄSKYLÄ

Pyhän Olavin seurakunta

Yrjönkatu 36, 40100 Jyväskylä
Puh. 014-612659, 050-5630235
Sähköposti olavi@katolinen.fi
Kotisivu olavi.katolinen.fi

- Su 9.00 messu, 10.00 ruusukko (paas-
tonaikana ristintie), 10.30 päämes-
su, 12.00 messu englanniksi. Ma 18.00
messu. Ti 7.00 messu, 18.00 gregoriaani-
nen messu. Ke 18.00 messu. To 18.00 adora-
atio ja 18.30 messu. Pe 7.00 messu. La
10.00 messu (kerran kuussa perhemes-
su 12.15). Parannuksen sakramentti ma,
ti, ke, to 17.30-17.55, la 9.30-10.55 ja su
10.00-10.25 tai sopimuksen mukaan.

- Sun. 9.00 Mass in Finnish, 10.00 Rosary
(Stations of the Cross during Lent), 10.30
High Mass in Finnish, 12.00 Mass in Eng-
lish. Mon. 18.00 Mass. Tues. 7.00 Mass,
18.00 Gregorian Mass. Wed. 18.00 Mass.
Thurs. 18.00 Adoration and 18.30 Mass.
Fri. 7.00 Mass. Sat. 10.00 Mass (Family
Mass in Finnish once a month at 12.15).
Confessions Mon., Tues., Wed., Thurs.
17.30-17.55, Sat. 9.30-10.55. and Sun.
10.00-10.25 or by appointment.

9.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai:
10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00
messu englanniksi/Mass in English
15.10. la 9.00 katekeesipäivän alkuhartau-
s, 12.30 perhemessu

16.10. su kirkkovuoden 29. sunnuntai:
10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00
messu englanniksi/Mass in English

23.10. su kirkkovuoden 30. sunnuntai:
10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00
messu englanniksi/Mass in English

30.10. su kirkkovuoden 31. sunnuntai:
10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00
messu englanniksi/Mass in English

5.11. la kaikkien poisnukkuneiden uskovi-
en muistopäivä: 10.00 messu ja hartaus
hautausmaalla

6.11. su kaikkien pyhien juhla: 10.00 ruu-
sukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu
englanniksi/Mass in English

13.11. su kirkkovuoden 33. sunnuntai:
10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00
messu englanniksi/Mass in English

SYYSTALKOOT

Lisätietoja seurakunnasta.

JOHDANTOKURSSI

13.10., 27.10., 10.11., 24.11., 8.12. to 17.00

LAUANTAUKURSSI

15.10., 19.11., 17.12. la 9.00

TAMPERE

Pyhän ristin seurakunta

Amurinkuja 21 A, 33230 Tampere
Puh. 03-2127280, 050-3617942
Sähköposti risti@katolinen.fi
Kotisivu risti.katolinen.fi

- Su 10.00 ruusukkorokous, 10.30 pää-
messu, 16.30 ruusukko englanniksi, 17.00
messu englanniksi. Ma, ti, ke, pe 18.00
messu, to 7.30 messu. Ke 17.40 vesper. Pe
17.15 adoraatio (paastonaikana ristintie).
La messuaika vaihtelee. (Yleensä messu
klo 8.00). Rippi joka päivä puoli tuntia
ennen messua tai sopimuksen mukaan.
Huom. matkat, katekeesipäivät ja lasten-
kerhot yms. saattavat aiheuttaa muutok-
sia arkimessujen aikoihin. Varsinkin lau-
antain messuajat vaihtelevat. Tarkista ajat
kirkon ilmoitustaululta.

- Sun. 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in
Finnish, 16.30 Rosary in English, 17.00
Mass in English. Mon., Tues., Wed., Fri.
18.00 Mass, Thurs. 7.30 Mass. Wed. 17.40
Vespers. Fri. 17.15 Adoration. Sat. Mass
time varies. (Normally Mass at 8.00). Con-
fession every day half an hour before Mass
or by appointment. Please check the bulle-
tin board at the back of church for possible
changes. Masses also in other cities. (See
the Mass schedule for diaspora below.)

- Striimattua messua voi katsoa joka
päivä osoitteessa <https://risti.katolinen.fi/live-stream.html> tai <https://tampere.livestreams.fi>.

8.10. la 10.30 perhemessu, 11.00 lasten-
kerho

9.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai:
10.30 messu suomeksi, 11.30 ensi-
kommuunio-opetus ja vanhempien
kokous, 17.00 messu englanniksi/Mass
in English

12.10. ke 18.00 iltamessu, 18.30 informaa-
tiokurssi

15.10. la 9.50 katekeesi, 14.00 perhemessu

16.10. su kirkkovuoden 29. sunnuntai:
10.30 messu suomeksi, 13.00 messu
vietnamiksi, 17.00 messu englanniksi/
Mass in English

19.10. ke 18.00 iltamessu, 18.30 Usko &
elämä -sarja

23.10. su kirkkovuoden 30. sunnuntai:
10.30 messu suomeksi, 17.00 messu
englanniksi/Mass in English

25.10. ti 14.00 messu, 14.30 seniorit

26.10. ke 18.00 iltamessu, 18.30 naisten-
piiri

30.10. su kirkkovuoden 31. sunnuntai:
10.30 messu suomeksi, 17.00 messu
englanniksi/Mass in English

1.11. ti 18.00 messu Hervannassa
2.11. ke 18.00 iltamessu, 18.30 raamat-
tupiiri

5.11. la kaikkien poisnukkuneiden uskovi-
en muistopäivä: 10.30 messu vainajien
puolesta, 12.00 messu englanniksi/Mass
for the Faithful Departed in English

6.11. su kaikkien pyhien juhla: 10.30
messu suomeksi, 11.30 vahvistusopetus
ja vanhempien kokous, 12.30 messu ta-
galogiksi/Mass in Tagalog, 17.00 messu
englanniksi/Mass in English

9.11. ke 18.00 iltamessu, 18.30 informaa-
tiokurssi

12.11. la 10.30 perhemessu, 11.00 lasten-
kerho

13.11. su kirkkovuoden 33. sunnuntai:
10.30 messu suomeksi, 17.00 messu
englanniksi/Mass in English

KATEKEESI 15.10., 19.11. la 9.50

INFORMAATIOKURSSI

12.10., 9.11. ke 18.30

JATKOKURSSI 19.10., 16.11. ke 18.30

MUUT PAIKKAKUNNAT

Hämeenlinna (ort. kirkko, Erottajakatu
2): 6.11. su 15.00

Kokkola (ort. rukoushuone, Katariinan-
katu 3): 9.10., 13.11. su 16.00

Pietarsaari (Pyhän Mikaelin kappeli,
Kappelintie 5): 9.10., 23.10., 30.10., 13.11.,
27.11. su 12.00

Vaasa (Jeesuksen pyhän sydämen kap-
peli, Rauhankatu 8 C 22): 8.10. la 12.00
ja 16.00, 23.10. su 16.00, 30.10. su 16.00,
12.11. la 12.00 ja 16.00, 27.11. su 16.00

Seinäjäki (seurakuntasali, Lakeuden
Risti, Ala-Kuljunkatu 1): 15.10. Huom.! si-
vukappelissa, 19.11., 17.12. la 17.00

KOUVOLA

Pyhän Ursulan seurakunta

Valimontie 1, 45100 Kouvola
Puh. 05-5444 110, 040-4865614
Sähköposti ursula@katolinen.fi
Kotisivu ursula.katolinen.fi

- Su 10.00 messu. Ke 7.20 messu. To 17.00
messu. Pe 17.00 messu. Rippiaika pe
16.30-16.50, su 9.15-9.45 sekä sopimuk-
sen mukaan.

- Sun. 10.00 Mass in Finnish. Wed. 7.20
Mass in Finnish. Thurs. 17.00 Mass in Fin-
nish. Fri. 17.00 Mass in Finnish. Confes-
sions Fri. 16.30-16.50, Sun. 9.15-9.45 and
upon agreement.

9.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai:
10.00 messu, 16.30 messu Lahdessa

15.10. la 16.30 aattomessu Lappeenran-
nassa

16.10. su kirkkovuoden 29. sunnuntai:
10.00 messu

23.10. su kirkkovuoden 30. sunnuntai:
10.00 messu, 16.30 messu Lahdessa

29.10. la 16.30 aattomessu Kotkassa

30.10. su kirkkovuoden 31. sunnuntai:
10.00 messu

6.11. su kaikkien pyhien juhla: 10.00
messu

12.11. la 16.30 aattomessu Lahdessa

13.11. su kirkkovuoden 32. sunnuntai:
10.00 messu

Huom.! Adoraatio järjestetään sen mu-
kaan, milloin ihmiset pääsevät osallistu-
maan (esim. sunnuntaisin ennen mes-
sua). Kerro toiveistasi seurakunnalle.

MUUT PAIKKAKUNNAT

Kotka (Langinkosken kirkko, Langinkos-
kentie 1): 29.10. la 16.30

Lahti (Launeen kirkko, Tapparakatu 22):
9.10., 23.10. su 16.30, 12.11. la 16.30

Lappeenranta (Lappeenrannan kirk-
ko, Mannerheiminkatu 1): 15.10., 19.11.
la 16.30

OULU

Nasaretin pyhän perheen seurakunta

Liisantie 2, 90560 Oulu
Puh. 08-347834, 044-0200245
Sähköposti perhe@katolinen.fi
Kotisivu perhe.katolinen.fi

- Su 10.00 päämessu, 12.15 messu englan-
niksi. Ma, ti, ke, to, pe 16.30 ruusukko, 17.00
messu. To 16.00 adoraatio (ei kuukauden
ensimmäisellä viikolla, jolloin adoraatio pe
12-17). La 11.30 messu. Ti, ke, la 18.00 neo-
katekumenaalilyhteisön liturgia. Rippitilai-
suus arkisin puoli tuntia ennen messua ja
sopimuksen mukaan. Muutokset vakio-oh-
jelmaan ovat mahdollisia.

- Sun. 10.00 High Mass in Finnish, 12.15
Mass in English. Mon., Tues., Wed., Thurs.,
Fri. 16.30 Rosary, 17.00 Mass in Finnish.
Thurs. 16.00 Adoration (no Adoration on the
1st Thurs. of the month, but on Friday from
12 to 17). Sat. 11.30 Mass. Tues., Wed., Sat.
18.00 Liturgy of the Neocatechumenal Way.
Confessions Mon. - Fri. half an hour before
Mass and by appointment. Masses also in
other cities. (See the Mass schedule for dias-
pora below.) While this is normally the week-
ly program of the parish, please note that
changes are possible.

9.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai:
10.00 päämessu, 12.15 messu englan-
niksi/Mass in English, 17.30 messu Ro-
vaniemellä

16.10. su kirkkovuoden 29. sunnuntai:
10.00 päämessu, 12.15 messu englan-
niksi/Mass in English, 17.00 messu
Kemissä

23.10. su kirkkovuoden 30. sunnuntai:
10.00 päämessu, 12.15 messu englan-
niksi/Mass in English, 17.00 messu
Raahessa

30.10. su kirkkovuoden 31. sunnuntai:
10.00 päämessu, 12.15 messu englan-
niksi/Mass in English

5.11. la kaikkien poisnukkuneiden us-
kovi-
en muistopäivä: 10.00 päämessu,
messun jälkeen hartaus hautausmaalla

6.11. su kaikkien pyhien juhla: 10.00 pää-
messu, 12.15 messu englanniksi/Mass
in English, 17.00 messu Torniossa

13.11. su kirkkovuoden 33. sunnuntai:
10.00 päämessu, 12.15 messu englan-
niksi/Mass in English, 17.30 messu Ro-
vaniemellä

MUUT PAIKKAKUNNAT

Kajaani (Kirkkokatu 17): ei messua tänä aikana
Kemi (Lehtokatu 31): 16.10. su 17.00
Tornio (Lukiokatu 1): 6.11. su 17.00
Raahe (Brahenskatu 2): 23.10. su 17.00
Rovaniemi (Ounasvaarantie 16): 9.10., 13.11. su 17.30

KUOPIO

Pyhän Joosefin seurakunta

Lönnrotinkatu 24, 70500 Kuopio
Puh. 044-3657142, 044-9744608
Sähköposti joosef@katolinen.fi
Kotisivu joosef.katolinen.fi

• Su 10.00 messu englanniksi, 11.00 päämessu. Ma, ti, ke, to 18.00 messu, pe 9.00 messu. To 17.30 adoraatio. La 19.30 Neokatekumenaaliyhdistyksen liturgia. Rippiaika ti 16.00, ennen messua ja sopimuksen mukaan. Ohjelmaan voi tulla muutoksia, jotka voi tarkistaa seurakunnan kalenterista.
 • *Sun. 10.00 Mass in English, 11.00 High Mass in Finnish. Mon., Tues., Wed., Thurs. 18.00 Mass in Finnish, Fri. 9.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.30 Adoration. Sat. 19.30 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Tues. 16.00, before Masses, and by appointment. Changes to the programme are possible. Please look at the updated calendar on the website of the parish.*

7.10. pe 18.00 messu Savonlinnassa
 9.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai:
 10.00 messu Joensuussa, 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu
 16.10. su kirkkovuoden 29. sunnuntai:
 Huom.! ei messua Joensuussa, Huom.! ei messua englanniksi/No Mass in English!, 11.00 päämessu
 17.10. ma Huom.! ei iltamessua
 19.10. ke 18.00 iltamessu, 18.45 johdantokurssi
 20.10. to Huom.! ei adoraatiota, eikä iltamessua
 21.10. pe 18.00 messu Mikkelissä
 23.10. su kirkkovuoden 30. sunnuntai:
 10.00 messu Joensuussa, 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu
 30.10. su kirkkovuoden 31. sunnuntai:
 10.00 messu Joensuussa, 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu
 2.11. ke 18.00 iltamessu, 18.45 johdantokurssi
 5.11. la kaikkien poisnukkuneiden muistopäivä: 11.00 messu
 6.11. su kaikkien pyhien juhla: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 12.30 hartaus hautausmaalla, 18.00 messu Joensuussa

Messun lukukappaleet

Messun lukukappaleet kirkkovuoden kaikkia aikoja ja päiviä varten on julkaistu verkossa osoitteessa

katolinen.fi/messun-lukukappaleet

12.11. la 11.00 messu Savonlinnassa
 13.11. su kirkkovuoden 33. sunnuntai:
 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 18.00 messu Joensuussa

JOHDANTOKURSSI

19.10., 2.11., 16.11., 30.11. ke 18.45

MUUT PAIKKAKUNNAT

Joensuu (Kaislakatu 6): normaalisti joka sunnuntai klo 10.00, Huom.! ei messua 16.10., Huom.! 6.11. ja 13.11. messu klo 18.00
Savonlinna (Erkonkatu 11): 7.10. pe 18.00, 12.11. la 11.00
Mikkeli (Paavalinkatu 4): 21.10. pe 18.00

Hiippakunnan kuuria

Piispantalo: Rehbindertie 21, 00150 Helsinki, 09-6877460, hiippakunta@katolinen.fi • **Taloustoimisto:** 050-4621522 (ma-pe 11-15), ekonomi@katolinen.fi.
 • **Opetusosasto:** Kuusitie 6, 00270 Helsinki, 050-5440871, opetus@katolinen.fi.
Katolinen tiedotuskeskus: Pyhän Henrikin aukio 1 B, 00140 Helsinki, 09-6129470, info@katolinen.fi • **Julkaisuosasto:** katri.tenhunen@katolinen.fi • **Viestintäosasto:** marko.tervaportti@katolinen.fi

Keskukset

Suomen Caritas

Kuusitie 6, 00270 Helsinki. Puh. 0400 911874. Sähköposti caritas@caritas.fi. Kotisivu www.caritas.fi. Toimisto ja kauppa ovat avoinna ma-pe klo 10-15.

Studium Catholicum

Ritarikatu 3 b A, 00170 Helsinki. Puh. 09 612 06711, fax 09 61206710. Sähköposti: kirjasto@studium.fi • www.studium.fi

Yhdistykset & yhteisöt

Academicum Catholicum

Lisätietoja: www.academicumcatholicum.blogspot.com.

ObI.OSSS -

Birgittalaisoblaatit

Birgittalaisoblaatit – luostarisääntökunnan maallikkojen ryhmä Turussa. Kotisivut: <https://www.birgittalaisisaret.fi/oblaatit.html>. Birgittalaisoblaatit kokoontuvat noin kerran kuukaudessa Turun birgittalaisluostarissa moderaattorin, isä Toan Tri Nguyenin ja ylisaren äiti M. Bernabé O.Ss:n johdolla.

Catholic Students' Club

Rosary and Holy Mass or Adoration in Latin and English in St. Henry's Cathedral on the following Tuesday evenings at 18.00: **18.10., 1.11., 15.11., 29.11., 13.12.**
 • Afterwards, a nice get-together. Many other activities as well. More information: cschelsinki.wordpress.com.

Fransiskaanimaallikot - OFS

Ordo Franciscanus Saecularis • **Syksy 2022 - 74. toimintavuosi** • Ohjelmalliset kokoukset tiistaisin, kerran kuukaudessa klo 16-18 Pyhän Marian seurakun-

tasalissa. • **Syksyn ohjelmaa:** • **ti 11.10.** Pyhiinvaeltaminen / Liisa Kärkkäinen • **8.-9.10.** Rauman Franciscus-päivät, erillinen mainos sivulla 24 • **ti 8.11.** Kuolema / isä Tri • **la 12.11.** Hiljentympäpäivä Turussa /erillinen tiedote myöhemmin • **ti 13.12.** Pyhä Lucia • Vastuuhenkilö: Marko Pitkäniemi OFS, puh. 046 6175314, sp: marko.pitkaniemi@katolinen.fi • Kotisivu: fransiskaanimaallikot.blogspot.fi.

Gregorius-yhdistys

Societas Sancti Gregorii Magni • Kotisivu gregoriusyhdistys.wordpress.com. • Puheenjohtaja An Nguyen, timeof2010@gmail.com. (Gregorius-yhd.) Moderaattori Anders Hamberg. • Messuista ilmoitetaan yhdistyksen Facebook-sivulla, jota kaikki pääsevät lukemaan.

Jeesuksen pyhän sydämen maallikot - SCJ

Moderaattori Peter Gebara SCJ. Puheenjohtaja Silvia Bertozzi, silvia.ber-tozzi@gmail.com. • Helsinki: yhdys-henkilö Silvia Bertozzi, silvia.ber-tozzi@gmail.com. • Helsingin kokoukset joka kuukauden ensimmäisenä torstaina Pyhän Marian seurakuntasalissa iltamessun ja adoraation jälkeen. • Tampere: Yhdyshenkilö Sinikka Meurman, gsm 040-4197077, E-mail sinikka.meurman@gmail.com • Turku: Yhdyshenkilö Hilkka Bernard, gsm 040-5243676, E-mail hilkka.bernard@hotmail.com.

Karmeliittamaallikot - OCDS

Ordo Carmelitarum Discalceatorum Saecularis • Vastuuhenkilö Eva Maija Kralin, puh. 0503546881, email: evalmaija@gmail.com • www.sites.google.com/site/karmeliittamaallikot.

Maallikkodominikaanit - OP

Laici ordinis praedicatorum • Vastuuhenkilö: Pertti Ylinen OP, perttiy60@gmail.com, puh. 050 3042419. Kotisivu: maallikkodominikaanit.blogspot.fi.

Marian legioona

kokoontuu joka perjantai Pyhän Marian seurakuntasalissa iltamessun ja adoraation jälkeen noin klo 19. • Legion of Mary meets every Friday at St. Mary's parish hall after the Mass and adoration, ca. at 19:00.

Maria-klubi

Maria-klubi kokoontuu kuukauden 1. keski- viikkona pyhän Marian kirkolla. Ensin on messu klo 14.00 ja sen jälkeen kahvit ja ohjelmaa srk-salissa.

Seniorit

Seniorit kokoontuvat joka kuukauden kolmantena tiistaina messuun Pyhän Henrikin katedraalissa kello 12.00. Mahdollisista muutoksista ilmoitetaan erikseen. Tervetuloa!

Tilaa sähköpostitiedotteemme, jossa kerrotaan Fideksen ilmestymisestä ja joskus myös muista tärkeistä asioista:

Käytä nettisivujen Tilaa tiedotteemme -kaavaketta tai lähetä sähköpostia osoitteeseen fides@katolinen.fi.

Karmeliittamaallikkojen järjestämä kurssi

PYHÄN RISTIN JOHANNEKSEN TEOS HENGELLINEN LAULU

To 13.10. klo 18.30-20.00

San Juan de la Cruz.

Kuka on pyhä Ristin Johannes?

To 20.10. klo 18.30-20.00

Cántico espiritual (A).

Hengellistä kasvuprosessia

kuvaava runo ja selitysteos

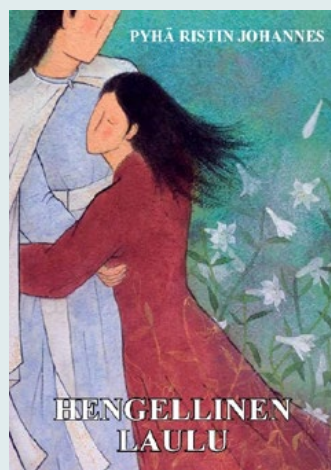
To 27.10. klo 18.30-20.00

"Minne kätkeydyit, Rakas?"

Säkeistöt 1-12

Kurssi jatkuu kevätlukukaudella.

Paikka: Pyhän Henrikin srk-sali, Puistokatu 1, Helsinki
 Pitäjä: teoksen suomentaja Heidi Tuorila-Kahanpää OCDS
 Materiaali: kirja myynnissä luennoilla hintaan 20 euroa (käteinen tai lasku)

Idän ja lännen välisen ykseyden merkki

– *monstranssi hiippakunnan kokoelmassa*

Helsingin hiippakunnan kirkollisten sakraaliesineiden joukossa on mielenkiintoinen monstranssi, joka on jumalanpalvelusesine pyhitetyn hostian, ehtoollisleivän esiin asettamista ja kunnioittamista eli adoraatiota varten. Tässä monstranssissa hostiaa ympäröivää auringonkehää kannattelevat Karjalan historiallisen vaakunan haarniskoidut käsivarret, toinen itäinen, toinen läntinen, mutta vaakunaan verrattuna päinvastaisessa järjestyksessä. Molempien aseet on rauhan merkinä laskettu alas ja jalustaan on kaiverrettu nykyäänkin ajankohtaiset sanat: *”Signum unitatis inter Orientem et Occidentem – Idän ja Lännen välisen ykseyden merkki.”* Monstranssin pohjassa lukee latinaksi: ”Professori ja tohtori Roberto Wis lahjoitti tämän Helsingin piispa Gulielmus P. B. Cobbenille hänen viettäessään onnellisesti piispuutensa neljättä vuotta maaliskuun 19. päivänä 1959.” Esineen jalustan reunassa on teksti: *”Binus Bini me fecit Florentiae MCMLIX – Binus Bini valmisti minut Firenzessä 1959.”* Kuka oli Binus Bini ja mistä kaikessa on kysymys? Sitä lähtivät selvittämään hiippakunnan taidehistoriallisen toimikunnan jäsen Diana Kaley sekä Ilpo Koukku ja minä.

Monstranssi näyttää olevan professori Roberto Wisin lahja Helsingin piispa Gulielmus (Willem) Cobbenille tämän piispuuden neljäntenä vuotena. Piispa Cobben (1897-1985) oli järjestyksessä toinen piispamme. Hän oli syntyperältään hollantilainen, kuului Jeesuksen Pyhän Sydämen pappien veljeskuntaan ja tuli Suomeen jo vuonna 1924. Toimittuaan Terijoen seurakunnan kappalaisena, Viipurin ja Turun kirkkoherrana hänestä tuli viimein vuonna 1934 Suomen apostolisen vikaarikunnan piispa. Kun vikaarikunta pyhän Henrikin ja kristinuskon Suomeen tulon riemuvuonna 1955 korotettiin itsenäiseksi Helsingin hiippakunnaksi, Cobbenista tuli sen ensimmäinen varsinainen piispa aina siihen saakka, kunnes hän 1967 erosi

Kuvat: Ilpo Koukku

tehdäkseen tilaa uudelle piispalle Paul Verschurenille. Piispa Cobbenin neljäs vuosi Helsingin piispana oli siis monstranssiin kaiverrettu vuosiluku 1959.

Professori Roberto Wis (1908-1987), alkuperäiseltä nimeltään Roberto Weiss, oli Suomessa vaikuttanut italialaissyntyinen kulttuuripersoonallisuus, romanisti, sanastontutkija ja Helsingin yliopiston italiankielen dosentti. Vuonna 1942 hän oli mukana perustamassa Helsinkiin Italian kulttuuri-instituuttia, Istituto Italiano di Cultura in Finlandia. Hän toimi aktiivisesti ja monella tavalla Suomen katolisessa kirkossa. Katedraalissamme on edelleen hänen lahjoittamansa pyhää Henrikiä esittävä pronssinen muistotaulu.

Kuka sitten oli ”Binus Bini?” Pienen salapoliisiyön kautta hän paljastuu kuvanveistäjä ja taidekultaseppä Bino Biniksi (1916-2007), Firenzen taideakatemian jäseneksi. Hänen töitään on esillä Italiasta New Yorkiin ja niitä on myös suomalaisissa kokoelmissa. Monstranssin muoto on Binin muihin teoksiin verrattuna siinä määrin konservatiivinen, että voi hyvin kuvitella professori Wisin olleen sen suunnittelun takana.

”Signum unitatis inter Orientem et Occidentem – Ykseyden merkki Idän ja Lännen välillä” esittää tietenkin Karjalan historiallisen maakuntavaakunan käsivarsia, jotka aseensa, sapelin ja miekan maahan laskettuaan kantavat auringon keskellä olevaa Kristusta. Tämän historiallisen ja vertauskuvallisen lahjan saajan piispa Cobbenin oma vaakuna on esitetty kullattuna monstranssin jalustassa. Hänen vaakunansa on ”hopeisessa kilvessä punainen risti, oikeassa yläkulmassa sininen Neitsyt Marian monogrammi, alhaalla rauhan merkinä ristikkäin vihreät oliivipuun oksat ja kultaissa sydänkilvessä punainen Jeesuksen Pyhän Sydän”. Tunnuksena: *”In Cruce salus – Ristissä pelastus”*.

Markku Koponen

Maailman nuortenpäivät paavi Franciscuksen kanssa

*"Maria lähti kiireesti
matkaan" (Lk 1:39)*

Lissabon, 28.7.-7.8.2023

Matkalla näet ja koet

Matkan hinta on noin 650 euroa (tarkka summa ilmoitetaan myöhemmin).

Jos kiinnostuit, ilmoittaudu mukaan sähköpostitse tai puhelimitse. Raha tai kielitaito ei ole este!

- ✓ **Nuoria Suomesta ja kaikkialta maailmasta**
- ✓ **Porto** - kaupunki Atlantin rannikolla
- ✓ **Fatima** - Marian ilmestymisen paikka
- ✓ **Lissabon** - Portugalin pääkaupungissa
voit tavata paavi Franciscuksen

**Kaikille
14-30
vuotiaalle**

Ilmoittautumiset ja lisätiedot:

Isä Stanislaw Zawilowicz puh. 045-8407191, nuortenpaiva2023@gmail.com

Isä Rafał Czernia puh. 040-9659137, Sisar Maria Lezhnina puh. 050-4707077